

ਪਰਦੇਸ ਟਾਈਮਜ਼

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁਖ ਸੰਪਾਦਕ)

VOL-14 No. 351 July 15, 2020

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ

pardestimes

E-mail : info@pardestimes.com

ਰਣਜੀਤ ਕੌਰਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

Ph 510-938-7771

Ph 530-315-1020

ਕੋਰੋਨਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ 'ਤੇ ਸਕੂਲ ਬੰਦ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੁੜ ਰਹੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹਾਲਾਤ ਬਦਲਦੇ ਹੋਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਸੂਬੇ 'ਤੇ ਜੇਤੀ ਨਾਲ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕੇਂਦਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੂਬੇ 'ਚ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਵੱਧਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਕਾਰਨ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਕਿ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਤੇ ਸੈਨ ਫਿਲ੍ਡਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਸਕੂਲ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਗਸਤ 'ਚ ਬਚੇ ਘਰ 'ਚ ਹੀ ਰਹਿੰਗੇ। ਇਸ ਅਮਰੀਕੀ ਸੂਬੇ 'ਚ ਹੁਣ ਤਕ ਤਿੰਨ ਲੱਖ 36 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੀੜਤ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਹਾਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲਗਪਗ 10

ਹਜ਼ਾਰ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੋਰੋਨਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦਾ ਕੁਲ ਅੰਕੜਾ 34 ਲੱਖ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਲੱਖ 38 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਗੇਵਿਨ ਨਿਊਯੋਰਕ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸੂਬੇ 'ਚ ਬਾਰ, ਰੈਸਟਰਾਂ, ਮੂਡੀ ਬਿਏਟਰ, ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਤੇ ਚਿਤੀਆਘਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੋਰੋਨਾ ਨਾਲ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪਿਤ ਸੂਬੇ ਦੇ 30 ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਚਰਚ, ਜਿਮ ਤੇ ਹੋਰਾਰ ਸੈਲੂਨ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਤੇ ਸੈਨ ਫਿਲ੍ਡਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਤ ਲੱਖ ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਲਗਪਗ 88 ਹਜ਼ਾਰ ਮਲਾਜ਼ਮਾਂ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਅਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਫਲੋਰੀਡਾ, ਐਰੀਜ਼ੋਨਾ ਤੇ ਟੈਕਸਾਸ ਵੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਬਣਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਲੋਰੀਡਾ 'ਚ ਬੀਤੇ ਦੋ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਲਗਪਗ 28 ਹਜ਼ਾਰ ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 3 'ਤੇ)

ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਹੋਇਆ ਸਖਤ, ਯੁੱਧ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧਿਆ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਲਗਭਗ ਪੂਰੇ ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣੀ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ 'ਚ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਮਾਈਕ ਪੋਪੀਓ ਨੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦਗੁਸ਼ ਸਮੁੰਦਰੀ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਕਰਾਰ

ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ 'ਤੇ ਬੀਜਿੰਗ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਨੇ ਚੀਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਖਤ ਰੁਖ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਸੈਨਿਕ ਤਨਤਲੀ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਭਤਕੇ ਚੀਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਣ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ। ਚੀਨੀ ਦੂਤਘਰ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ, 'ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਚੀਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਖੇਤਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਛੁੱਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।'

Certified Global Green Insurance Agency

Gurdawar Singh Mann **Gurcharan Singh Mann**

MANN@GGIABA.COM

Mann Insurance Brokers Inc.
4123 Dyer St., #230, Union City, CA 94587

ਹੈਲਥ ਇੰਸ੍ਟ੍ਰੋਰੈਂਸ ਕਰਵਾਉਣ
ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਫੋਨ: 510-487-1000

ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, 'ਦੁਨੀਆ ਬੀਜਿੰਗ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਾਮਰਾਜ ਸਮਝੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬ ਦੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਭਾਈਵਾਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੈ।' ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਸੀ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ 'ਤੇ ਨੀਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਦੱਖਣੀ ਸਾਗਰ

ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ ਤੇ ਗੈਸ ਸੇਮੇਟ ਕੁਦਰਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਅਕਸਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮੱਛੀ ਵੀ ਫੜਦੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਦੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਖੇਤਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨੀਤੀ

ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਨੀਤੀ 'ਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੀਨ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਖੇਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹੱਲ ਸ਼ੁਰੂਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਾਲੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਰੀਏ ਸਾਂਤੀਪੁਰਵਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੱਢਣ।

ਇਹ ਹਨ ਨੀਤੀ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਮਾਇਨੇ

ਨਵੀਂ ਨੀਤੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੱਖਣੀ ਚੀਨ ਸਾਗਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇੰਡੋਨੀਸ਼ੀਆ, ਬਰੂਨੈਈ, ਮਲੇਸੀਆ, ਫਿਲੀਪਿਨਸ ਤੇ ਵਿਅਤਨਾਮ ਦਾ ਪੱਧਰ ਲੇਵਾਂ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਲਗਭਗ ਪੂਰੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ।

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh

Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto - Home - Life - Health - Business - Commercial

PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

AUTOBAHN

Body & Paint

Specializing in Convenience & Quality

Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com

778 Yuba Drive, Mountain View, CA 94041

Padam Builders Inc.
ਜਾਡੇ ਕੰਬ ਦੀ 100 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਗਰੰਟੀ

ਅਸੀਂ ਨਵੇਂ ਮਕਾਨ, ਗੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮੋਲ, ਸ਼ੋਅਰੂਮ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਢਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

Bhupinder Singh Padam
email: padambuilders@gmail.com
Licensed # 1019803

CELL 510-565-6667

3143 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਗਡਿਊਜ਼ੀ ਸਟੇਅਫ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,

ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਫਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ **ਨਿਊਯਾਰਕ ਦਫਤਰ** **ਸੈਕਰਮੈਟੇ ਦਫਤਰ** **ਫਾਰਿਜ਼ਨ ਦਫਤਰ**

4480 S. Grimmer Blvd # 208 Fremont, CA 94538 Jackson Height, NY 11372 510-657-6444

37-18-73rd ST. Ste 401 Sacramento CA-95691 718-533-8444

2945 W. Capitol Ave. West Fresno, CA 93722 916-372-448

4491 w. Shaw Ave # 300B Near Costco phone 559-271-5511

Raj Budwal
(Investment and Financial Advisor)

408-972-8000,
408-835-0202 (Cell)

Budwal and Associates
315 Piercy Road, San Jose, CA 95138

Budwal@sagepointadvisor.com

See me today and get the discounts and service you deserve

Gurbinder S Mavi

Insurance Lic# 0F22244
Bus: 650-326-0660, Cell : 408-829-6284

988 El Monte Ave Mountain View, CA 94040

Like a Good Neighbor, State Farm is There www.gmavi.com

State farm mutual Automobile Insurance Company. State Farm Indemnity Company Bloomington, IL

**ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਇਕ ਸਪਾਰਨ ਅਤੇ
ਗੁਪਤ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ 9 ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਹੈ**

**ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ
ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ**

**ਅੱਜ ਹੀ
ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ
ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੋ**

CaliforniaCensus.org

ਅਮਰੀਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਲਿਆ ਫੈਸਲਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ- ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸਫ਼ਾਰਤਖਾਨੇ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਥੇ ਸਿੱਖ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗੈਰੀ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਫ਼ੀਰ ਤੁਰਨਜੀਤ ਸਿੱਖ ਸੰਯੂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਡਿਜੀਟਲ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੀਟੀਆਈ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਛਕ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਸੰਯੂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਇਸ ਡਿਜੀਟਲ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਤੋਂ 100 ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਥੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ

ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਰੱਬ ਦੀ ਇੱਥੇ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਮਿਹਰ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੋਨੀਆ ਧਾਮੀ ਆਦਿ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪੋ-ਆਪ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਚੰਦਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਣੇ ਸੂਰੀਨਾਮ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

ਨਿਊਯਾਰਕ- ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਚੰਦਿਕਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸੰਤੋਖੀ ਨੂੰ ਲੈਟਿਨ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਸੂਰੀਨਾਮ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੁਣ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਛੋਜੀ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਡੇਸੀ ਬਾਉਟਰਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਸੂਰੀਨਾਮ (ਐਨਪੀਐਸ) ਮਈ 'ਚ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਈ ਸੀ। ਸੰਤੋਖੀ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸੂਰੀਨਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਵਾਗਡੇਰ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੇ ਰਿਸਤੇ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਸਮੇਤ ਦੁਜੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਗੁਜਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੈਰੋਬਿਅਨ ਮੀਡੀਆ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੀਐਮਸੀ) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ,

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਸ਼ ਰਿਫਾਰਮਜ਼ ਪਾਰਟੀ (ਪੀਆਰਪੀ) ਦੀ ਨੇਤਾ ਸੰਤੋਖੀ ਨੂੰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੰਬਲੀ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

ਵਜੋਂ ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਤੋਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਫਿਲਹਾਲ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 'ਚ ਗੁਜਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੂਰੀਨਾਮ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਟੜੀ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਏਗੀ। 61 ਸਾਲਾ ਸੰਤੋਖੀ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀ ਤੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਸੂਰੀਨਾਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਸਾਲ 2005 ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਸੰਤੋਖੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੂਰੀਨਾਮ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੈਂ ਵਾਡਾਦਾਰ ਵਰਕਰਾਂ ਦਾ ਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ- ਢੀਡਸਾ

ਮੁਹਾਲੀ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੱਖ ਢੀਡਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਬੇਦਾਰ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸਪੀਕਰ ਰਵੀਇੰਦਰ ਸਿੱਖ ਦੁੱਸਣਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਐਸ਼ਾਜ਼ੀਪੀਸੀ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਹ ਇਥੇ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਹਲਕਾ ਇੰਦਾਰਜ ਰਹੇ ਕੈਪਟਨ ਤੇਜਿਦਰਪਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਯੂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹਾਸੀਨੀ ਢੀਡਸਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਾਡਾਦਾਰ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਨ, ਜਦੋਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ

ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ। ਸੁਖੈ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੋਈ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਮਾਂਬੱਧ ਜਾਂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਜਿਸੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਡੱਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕੈਪਟਨ ਤੇਜਿਦਰਪਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਯੂ, ਜਬੇਦਾਰ ਅਰਜਨ ਸਿੱਖ ਸੋਰਗਿੱਲ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਵਿਰਕ ਅਤੇ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੱਖ ਅਬਿਆਣਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ। ਕੈਪਟਨ ਸਿੱਖ ਨੇ ਢੀਡਸਾ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮਹਾਲੀ ਹਲਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਬੇਦਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਕਲੇਰ, ਮੀਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਬੇਦਾਰ ਕਰਮ ਸਿੱਖ, ਸਰਕਲ ਸਹਿਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਢੀਡਸਾ ਨੇ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ।

(ਸਫ਼ਾ 1 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਆਏ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 50 'ਚੋਂ 40 ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਮਾਮਲਾਵਾਂ 'ਚ ਗਿਰਾਵਟ ਜਾਰੀ ਤੇ ਨਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਹੁਣ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਊਯਾਰਕ 'ਚ ਹੁਣ ਤਕ ਚਾਰ ਲੱਖ 28 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਨਫੈਕਟਿਡ ਮਿਲ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਾਲੇ 10 ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਢੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵੀ

ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮਲਾਵਾਂ ਵਾਲੇ 10 ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਢੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਫਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ 'ਚ 11 ਹਜ਼ਾਰ 554 ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਕੇ ਦੋ ਲੱਖ 87 ਹਜ਼ਾਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ 10 ਵੱਡੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਹਾਲ

ਸਿਗਾਪੁਰ : 347 ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਇਨਫੈਕਟਿਡ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ 46 ਹਜ਼ਾਰ 630 ਹੋ ਗਈ। ਨਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਗੁਗਕਾਂਗ : ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਰਾਤ ਤੋਂ ਸਰੀਰਕ ਦੂਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਬਾਈਲੀਂਡ : ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਈਲੀਂਡ ਵਿਦੇਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਆਉਣ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ 'ਚ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਬਰਤਾਨੀਆ : 11 ਹੋਰ ਪੀਤੜਾਂ ਦੇ ਦਮ ਤੋਤਨ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 44 ਹਜ਼ਾਰ 830 ਹੋ ਗਈ। ਹੁਣ ਤਕ ਦੋ ਲੱਖ 90 ਹਜ਼ਾਰ ਪੀਤੜਾਂ ਮਿਲ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਰੂਸ : 6248 ਨਵੇਂ ਕੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੀਤੜਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਸੱਤ ਲੱਖ 39 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। 11 ਹਜ਼ਾਰ 614 ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ 'ਚ ਮਿਲੇ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਨਵੇਂ ਕੋਸ਼ਾਂ

ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ 'ਚ ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਕਤਾਨਾ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਚੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵੱਡਾਨ ਦੇਸ਼ 'ਚ 20 ਹਜ਼ਾਰ 286 ਨਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੀਤੜਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਕੇ 18 ਲੱਖ 88 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ

ਉਪਰਾਲੈਂਡ : ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਈਲੀਂਡ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅਨੇਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਈਲੀਂਡ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਅਨੇਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਈਲੀਂਡ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਅਨੇਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਈਲੀਂਡ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਅਨੇਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੋਰੋਨਾ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਈਲੀਂਡ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਮੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਅਨੇ

ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਬਲਾ ਕੇ ਢੀਡਸਾ ਬਾਦਲਾਂ ਦੀ ਧੰਕ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕੇਗਾ?

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਹੋਦ 'ਚ ਆਇਆਂ ਲਗਪਗ 100 ਸਾਲ
ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਧੇਬੰਦੀ ਲਗਾਉਾਰ
ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਉਤਰਾਂ-ਚੜ੍ਹਾਂ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਆਉਂਦੇ
ਰਹੇ। ਪਾਰਟੀ ਫੋਡਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਲਿਡਰਸਿੱਧ ਦੀ
ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ 'ਚ ਇੰਨਾ ਨਿਘਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਕਤ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਕ
ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ ਨੇ
ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੀ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ
ਬਾਦਲ ਦੇ ਕਬਿਤ ਭਿੱਸਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਲਿਖ
ਕੇ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਜਦੋਂ ਹੋਦਾਂ 'ਚ ਆਈ ਸੀ ਉਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਚੋਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਛੇਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਲੜੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਮੇਂਗਾ ਵਿਖੇ 1998 ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਦਰਮ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣਾ ਅਕਸ ਧਰਮ ਨਿਰਧੇਖ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਮਾਫ਼ੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਖਿਸਕ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਇਹ ਕਿਆਸ ਅਰਾਈਆਂ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਢੀਡਸਾ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦਾ ਤਖਤਾ ਪਲਟਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋਵੇਗਾ? ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਖ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹੁਣੇ ਸਿਹੇ ਢੀਡਸਾ ਦਾ ਪੰਲਾ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦਲ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖੋਰਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਰੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ, ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣਾ, ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸਹੀ ਪੜਤਾਲ ਨਾ ਹੋਣਾ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਕੀ ਗੁਰਸੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ੀ ਦਿਵਾਉਣਾ, ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦਾ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਭਾਰੂ ਪੈਣਾ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਸਰ-ਮਸਰ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਹ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ, ਜਿਹੜਾ ਲੰਬਾ
ਸਮਾਂ ਬਾਦਲ ਦਾ ਖਾਸਮ-ਖਾਸ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਧਾਨ
ਸਭਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ

ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਵਜੀਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌੜਹਾ ਨੇ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਜਥੇਦਾਰ ਟੌੜਹਾ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਕੱਦ-ਬੁੱਝ ਬਹੁਤ ਉਚਾ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਾਲਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਕਾ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਫੈਮੈਕ੍ਰੈਟਿਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਨੇਕ ਅਕਾਲੀ

ਅਕਸ ਵਾਲਾ, ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਸਰਬ ਪ੍ਰਵਾਨ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ
 ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਉਂ ਅਤੇ ਸੂਬਵਾਨ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ
 ਕਦੇ ਵੀ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ
 ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਗਾਵਤ ਵਾਲਾ ਕਦਮ ਢੁਕਿਆ ਹੈ। ਉਹ
 ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਸਿਆਸੀ ਨੁਕਤਾਚਿੰਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਤਾ
 ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ
 ਬਾਦਲ ਨੇ ਸੰਗਰੂਰ ਆ ਕੇ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਖੇ
 ਉਸ ਨੇ ਦੁਆਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਢੀਡਸਾ ਦੀ
 ਭੇਗ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਬਿਧਾਨਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ

ਪਾਰਵਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ
ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ
ਢੀਡਸਾ ਲਈ ਆਉਣ
ਵਾਲਾ ਡੇਢ ਸਾਲ
ਚੂਣੌਤੀਆਂ ਭਰਪੁਰ
ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਨ੍ਹੇ
ਬੜੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ
ਪਾਰਟੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਕੇ
ਸਥਾਪਤ ਕਰਨੀ ਬਹੁਤ
ਮੁਸ਼ਕਲ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਜੇ ਢੀਡਸਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਿੜਿਆਂ ਨੂੰ
ਤੀਜਾ ਫੰਟ ਬਣਾ ਕੇ
ਸਾਮਲ ਲਨਨ ਵਿਚ

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ

ਊଜ୍ଞାଗର ମିଶ୍ନ

ਦਲ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਰਵੀਏਂਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1920, ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਬੇਦਾਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਾਹਮਪੁਰਾ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਟਕਸਾਲੀ, ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਦਿ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਤਕ ਦੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਦੀ ਪੁੰਪਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲਾਂ 'ਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੇਟਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਹੀ ਵੇਟਾਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਲਗਪਗ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਹੀ ਵੇਟਰ ਵੇਟਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੌਡਸਾ ਦਾ ਧਤਾ ਇਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਸਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਨਾਮ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੀ ਰਜਿਸਟਰਟ ਕਰਵਾਉਣਗੇ ਪਰ ਜੇਕਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਕਤ ਆਈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੇ ਢੀਡਸਾ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸੇ ਨਾਂ 'ਤੇ
ਰਜਿਸਟਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਦਲ ਲਈ ਖੜਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ
ਵੱਜ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਦਾ ਅਕਸ ਸਾਫ਼-
ਸਥਰਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਮੁਤਤਾ ਸੰਜੀਦਤੀ ਧਰਮ ਨਿਵਾਜ਼

ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬੁਰਾ ਮਨਾਇਆ ਸੀ। ਢੀਡਸਾ ਨੇ ਉਦੋਂ ਵੱਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਸੈਭਿਅਕ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣਾ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਹੋ ਕੇ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੇ ਰਗ-ਰਗ ਦਾ ਭੇਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੀਂਡਸਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਂਗੇ।

ਮੇਕਰ ਢੀਡਸਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ
'ਤੇ ਬਗਾਵਤ ਕਰਵਾਉਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਫਿਰ ਤਾ
ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਾ
ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਬਾਦਲ ਭਾਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਢੀਡਸਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹ
ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ
ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਨਿਵਾਜ਼ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ
ਜੋਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ
ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਿਚ
ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਿਸ ਧੜੇ ਦਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਉਹੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਤੇ
ਬਾਬਸ ਹੋਵਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਾਦਲ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਤੋਂ ਲਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।
 ਇਸ ਕਾਰਨ ਢੀਡਸਾ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੋਕਾਂ
 ਵੱਲੋਂ ਇਮਾਰਾਦ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਆਰਡੀਨੈਸ਼ਨਾਂ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ
 ਵਿਚ ਤੇਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ
 ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਗੇ ਕਿ ਜੇ ਢੀਡਸਾ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਜਪਾ
 ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲਵੇਗਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ
 ਮੁੰਹ ਨਹੀਂ ਲਉਣਗੇ। ਅਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੌਣਾਂ 'ਚ
 ਢੀਡਸਾ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ
 ਤਾਂ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ ਪਰ ਇਹ ਕੰਧ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ
 ਨਵਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਵੱਡੀ
 ਸੰਨ ਲਾਵੇਗਾ।

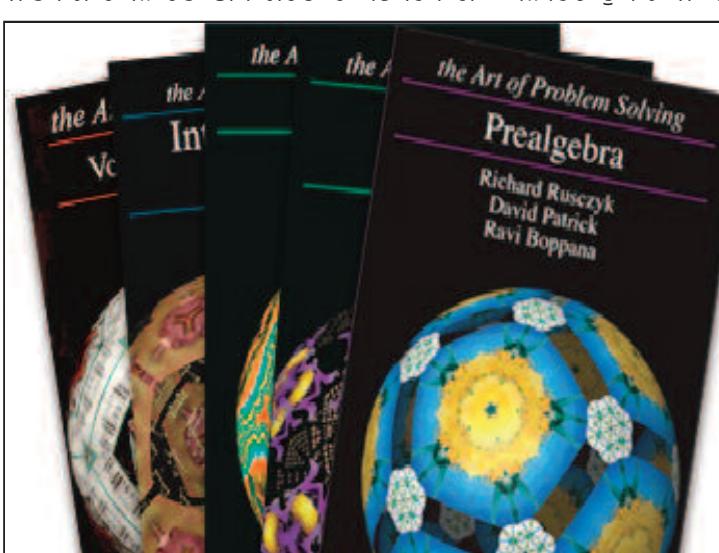
ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਚੀਨੀ ਐਪਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸਹੀ ਕਦਮ

रघुवी वृत्तान्

“ਜਦੋਂ ਅੰਦਰੋਂ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਦੁਸ਼ਮਣੇ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।” ਵਿਸਟਨ ਐਸ ਚਰਚਿਲ
ਦੇ ਉਕਤ ਵਿਚਾਰ ਅਪਣੇ 'ਚ ਸੱਚਾਈ ਸਮੇਈ ਭੈਠੇ ਹਨ।
ਗੱਲ ਜੰਗ ਦੀ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ
ਹੀ ਜੰਗ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨਾਟਕੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸਿਪਾਹੀ ਖਾਈਆਂ ਪੁੱਟਣ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਿੱਕਤ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਘੀਟਣ
ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਚੂਜੀ ਆਲਮੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਐਟਮ
ਬੰਸ਼ਾਂ ਰੀਅਂ ਆਦਾਨਾਂ ਰੀਅਂ ਪਾਇਆਂ।

ਬੰਬਾ ਦਾਅ ਆਵਾਜ਼ਾ ਗੁਜ਼ਰਾਅ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਲੰਬੀ ਰੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਇੰਟਰ-ਕਾਂਟੀਨੈਟਲ ਬੈਲਿਸਟਿਕ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ (ਆਈਸੀਬੀਐਮ) ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਡਰੋਨ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ-ਡਿਜੀਟਲ ਮੈਦਾਨ ਦਾ ਸਪਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਜੰਗ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਨਿਰਾਕਾਰ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਜੰਗਾਂ ਆਹਮ-ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਕ ਢੂਰੀ ਤੋਂ ਲੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸਮਾਨੀ ਜੰਗ ਲਤਨਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਿਗਾ ਮਾਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਸਰਬਉਚਿੱਤ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰਸਤ ਅਤੇ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਾਈਬਰ ਜੰਗ ਸਸਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਨਿੱਜੀ ਜੋਖਮ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਾ ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪੀਤੜ ਹੁੰਦੇ ਪਤਾ ਵੀ ਨਾ ਲੱਗੇ (ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਪਵੇ) ਕਿ ਹਮਲਾਵਰ ਕੌਣ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਈਬਰ ਜੰਗ ਵਹਿਸ਼ੀ, ਗੁਪਤ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ 'ਚ ਜਦੋਂ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੋਦਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾਂਦੀ। ਇਕ ਪਰਮਾਣੂ ਰਿਐਕਟਰ ਪਿਘਲਦਾ ਹੈ, ਹਥਿਆਰ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਭੰਨ-ਤੌੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਬਿਜਲੀ ਗਿੱਡ ਆਦਿ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਨਾਲ

ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਅਧੀਨਗੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਈਬਰ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੁੰਬਲ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗਾਪਲ ਕੋਣਾ ਸੀਨ ਤਰ੍ਹਿਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨੈਸ ਕੀ

ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।
 ਡੱਘਾਈ 'ਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰ੍ਹੁੰ ਮੋਬਾਈਲ
 ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
 ਵਧੇਰੇ ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ
 ਕਲਾਇੰਟ-ਸਰਵਰ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
 ਕਲਾਇੰਟ ਅਪ੍ਰੋਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਮ
 ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਈਓਐਸ ਜਾਂ ਐਂਡਰਾਇਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਲਾਇੰਟ

ਨੂੰ ਵਰਤੋਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿਜੀ ਯੰਤਰ 'ਤੇ
ਡਾਊਨਲੋਡ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਪ ਵੰਡ ਪਲੇਟਫਾਰਮ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੇਅਸਟੋਰ ਅਤੇ ਐਪਸਟੋਰ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਰਤੋਕਾਰ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਸੋਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਕਲਾਬਿੰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੋ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ

ਮੋਬਾਈਲ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਵਰਤੋਂਕਾਰ ਕੰਟੈਂਟ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਲਮੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਰੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਬੀ-ਮੇਲਜ਼ ਆਨਿਂਧੀ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਥੇ ਇਹ ਹੋਰ ਤੱਤ ਹੈ—ਸਰਵਰ, ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਡਿਵੈਲਪਰ

ਦੁਆਰਾ ਕਾਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾ।
ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ
ਭੂਮਿਕਾ ਉਸੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ
ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਜੋ ਕਿ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ
ਜਨਰੇਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕਰਾਂ
ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ
ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ
'ਤੇ ਸਰਵਰ-ਸਾਈਡ ਤੱਤ
ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਏਪੀਆਈਜ਼ੀ
ਇੰਟਰਫੇਸ ਰਾਹੀਂ ਮੋਬਾਈਲ
ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿਕਾਸ
ਤੱਤ ਹੈ ਜਿਥੇ ਸੁਚਨਾ ਨੂੰ ਸਟੋਰ
ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰ ਦੇ ਡਾਟ
ਮੰਕੋਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ
ਨਾਨਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੋਮਾ ਭਾਵ ਕਿ ਸੋਰਸ ਕੋਡ ਜਨਤਾ ਤੋਂ ਲੁਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਐਪਸ ਵਰਡੋਕਾਰ ਦੇ ਡਾਟਾ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਦੇਂਗ ਨਾਲ ਚੁੱਪ-ਚਪੀਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਰਵਰਜ਼

ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ।
 ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋ ਵਧੇਰੇ ਚੀਜ਼ ਐਪਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਸੂਚਨਾ ਵਰਤੋਂਕਾਰਾਂ
 ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਕੰਪਨੀ ਇਕੱਠੀ
 ਕੀਤੀ ਉਸ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵਰਤਦੀ ਅਤੇ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।
 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਮੀਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਡਾਟਾ
 ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਨੁਕਤਾ ਜਾਣ-ਬੁਝ ਕੇ
 ਅਸਾ ਸਟੋਰੇਜ਼ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹੁ, ਟਾ-ਸਲਜ਼ ਆਏ
ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਥੇ ਇਕ
ਹੋਰ ਤੱਤ ਹੈ-ਸਰਵਰ, ਜਿਸ
ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਡਿਵੈਲਪਰ
ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ
ਭੂਮਿਕਾ ਉਸੇ ਸਾਫਟਵੇਰ
ਦੁਆਰਾ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਜੋ ਕਿ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕੰਟੈਂਟ
ਜਨਰੇਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕਰਨ
ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਦੂਜੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਤੌਰ
'ਤੇ ਸਰਵਰ-ਸਾਈਡ ਤੱਤ
ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਏਪੀਆਈਜ਼-
ਇਟਰਫੇਸ ਰਾਹੀਂ ਮੌਬਾਲਾ
ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਲ ਵਿਚ
ਤੱਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਸਟੋਰ
ਹੈ। ਇਹ ਵਰਤੋਕਾਰ ਦੇ ਡਾਟਾ
ਸੈਕੋਨਾਈਜ਼ਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ
ਨਾਨਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਜ਼ਦੀਕੀ

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਐਪਸ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਠੀ
ਕਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵਰਤੋਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ
ਜਾਂ ਸਾਈਨ-ਅਪ ਸੇਟੇਜ ਦੌਰਾਨ ਇੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ
ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਬਰਡ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਢਾਂਚਾ
ਪ੍ਰਦਾਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ
ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਤੀਰੇ ਸਬੰਧੀ ਸੂਚਨਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਦੀ
ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੁਝ
�ਪਸ ਉਹ ਸੂਚਨਾ ਵੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੇ
ਵਰਤੋਕਾਰ ਦੀ ਫੋਨਬੁੱਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਸਰਤੇ ਕਿ
ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਪੁੰਚ ਹਾਸਲ ਹੋਵੇ। ਜੋ ਡਾਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਰੋਤਾਂ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੇਸਬੁੱਕ, ਟਾਈਟਰ ਅਤੇ ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਤੋਂ ਲਿਆ
ਗਿਆ ਡਾਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਜਾਇਜ਼ ਪਹਿਲੂ ਡਾਟਾ
ਸੈਟਰਾਂ ਦੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਵਧੇਰੋਂ ਐਪਸ
ਦੇ ਆਪਣੇ ਡਾਟਾ ਸੈਟਰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਡਾਟਾ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ
ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਾਨੀ ਨਹੀਂ

ਮਨ ਦਾ ਰੋਲਾ, ਚੁੱਖ ਕਰਕੇ ਸੁਣ

'ਹੈਨਰੀ ਫੋਰਡ' ਦੀ ਆਤਮਕਥਾ ਪੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਕ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਆਤਮ ਕਥਾ ਵਿਚੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੀ ਖੇਡ 'ਮਨ' ਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਲਾ ਲਓ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭੜੀ ਫਿਰਦੀ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਤੁਰੋ। ਕੁਝ ਤੁਕਾਂ ਮੈਂ ਉਵੇਂ ਹੀ ਦੁਹਰਾ ਰਿਹਾ ਹਾ:-

Life flow, we may live at the same number of the street, but it is never the same man who lives there.

Or

Life, as I see it, It is not a location but a journey.

ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਨ ਦੀ ਖੇਡ ਕੁਝ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਵੇਂ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਖ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਵੇਂ ਹੈ ਨਹੀਂ। ਜੋ ਇਖ ਰਿਹਾ ਉਹ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਤੇ ਜੋ ਹੈ ਉਹ ਦਿਸ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਪਹਿਲੋਂ, ਬੱਚੇ ਦਾ ਮਨ, ਫਿਰ ਜਵਾਨੀ ਵਾਲਾ ਮਨ ਤੇ ਅੰਤ ਬੁਦਘੇ ਵਾਲਾ ਮਨ। ਬੰਦਾ ਉਹੀ ਸੀ, ਬੰਸ ਬਦਲਿਆ ਮਨ, ਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਤੂੰ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਲਿਆ, ਮਨ ਕਹਿੰਦਾ ਤੇਰਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਲਿਆ! ਫਿਰ ਇਕ ਦਮ ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ-ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਯਾਦ ਆਈ। ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ, ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਪਛਾਣ। ਪਛਾਣ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਪਛਾਣ ਲੈ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਨਾਮ ਕਮਾਇਆ, ਉਹ ਮਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਤੁਰੇ। ਜਿਵੇਂ ਮਨ ਕਹਿੰਦਾ ਮੈਂ ਮਿੱਠਾ ਖਾਣਾ, ਮਿੱਠੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਗੁਣ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਮਨ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਿੱਠਾ ਵੀ ਮਿਲ ਗਿਆ ਤੇ ਸੀਰੀਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਮਨ ਨਾਲ ਲਿਤਿਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਮਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮੌਤਿਆਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਵਿਚ ਐਨੀ ਸਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਨਾਧ-ਤੋਲ ਨਹੀਂ।

ਮਨ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਚਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਖੇਡ, ਦਰਿਆ, ਹਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬੰਨ੍ਹ ਮਾਰ ਕੇ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਹੜ੍ਹ ਨਾਲ ਸਭ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਦਾ ਹੈ। ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੰਨੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਡੇ ਬਹੁਤ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜਿਵੇਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਹਰ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਦੀ

ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੈ। ਉਵੇਂ ਹੀ ਮਨ ਦੀ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਾਕੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰੀ ਤੇ ਉਤਮ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਬੁਦਘਤਿਆਂ ਤੇ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਪੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਜੋ ਕਰੇਗਾ ਸੋ ਭਰੇਗਾ। ਮਨ ਕੋਈ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਗੁਸੈ ਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਵੋਗੇ। ਮਨ 'ਕਮੀ' ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਮੀ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਮਨ ਭੁਖ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਰਜਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਚੋਰ, ਚੋਰ ਬੋਡ੍ਹਾ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਮਨ ਵਿਚ ਸੈਂਚੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੈਂਚੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮਨ ਡਰਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ-ਡਰਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀ ਬੱਲੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦਬਾਅ ਕੇ ਰੱਖਿਆ। ਹੁਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿੱਤ ਲਈ। ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜੇ ਮਨ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਜਾਂਗ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿੱਧੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰੋ। ਇਹ ਵਿਗਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਤਕਨੀਕ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਤੇ ਉਸਦੀ 'ਚਾਹ' ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਇਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਮੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ 'ਫੋਨ' ਤੇ ਮੈਸਿਜ਼ ਵਾਲੀ ਟਿੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਸਾਡੇ ਦਿਸਾਗ ਵਿਚ ਪੱਕੀ ਵੱਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੈਸੇਜ ਆਵੇ ਨਾ ਆਵੇ, ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਫੌਨ ਚੈਕ ਕਰੀ ਜਾਓਗੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰਾ ਲੇਖ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ-ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਫੋਨ ਚੈਕ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਸੋ, ਕਾਮੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਮਨ' ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥਾਂ-ਖਰਥਾਂ ਰੂਪਏ ਕਾਮਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਟੋਰਾਂ 'ਤੇ 'ਫੋਨੀ' ਅਤੇ 'ਡਿਸਕਾਊਂਟ' ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, 'ਬਾਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਸਿਆਂਹੇ'।

ਚਿੰਤਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬੋੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਨ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਮਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋ, ਕਾਮੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਮਨ' ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥਾਂ-ਖਰਥਾਂ ਰੂਪਏ ਕਾਮਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਟੋਰਾਂ 'ਤੇ 'ਫੋਨੀ' ਅਤੇ 'ਡਿਸਕਾਊਂਟ' ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, 'ਬਾਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਸਿਆਂਹੇ'।

ਚਿੰਤਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬੋੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਨ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਮਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਮਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿੱਤ ਲਈ। ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜੇ ਮਨ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਜਾਂਗ ਜਿੱਤ ਲਿਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿੱਧੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਸੇਬ' ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ। ਲਾਲ ਰੰਗ, ਦੋ ਪੱਤੇ ਹੋਰੇ, ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਟਾਹਣੀ। ਕੀ ਚੇਤੇ ਆਇਆ? ਸੇਬ। ਹੁਣ ਸੇਬ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਈ ਮਨ ਵਿਚ? ਜਾਂ ਕਿਤਾਬ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਆਈ, ਸੇਬ ਦੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਅੱਜ ਤੱਕ ਜੋ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਹ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ।

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮਨ ਡਰਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ-ਡਰਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀ ਬੱਲੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦਬਾਅ ਕੇ ਰੱਖਿਆ। ਹੁਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿੱਤ ਲਈ। ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜੇ ਮਨ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿੱਤ ਲਈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿੱਧੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਸੇਬ' ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ। ਲਾਲ ਰੰਗ, ਦੋ ਪੱਤੇ ਹੋਰੇ, ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਟਾਹਣੀ। ਕੀ ਚੇਤੇ ਆਇਆ? ਸੇਬ। ਹੁਣ ਸੇਬ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਈ ਮਨ ਵਿਚ? ਜਾਂ ਕਿਤਾਬ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਆਈ, ਸੇਬ ਦੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਅੱਜ ਤੱਕ ਜੋ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਹ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ।

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮਨ ਡਰਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ-ਡਰਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੁੱਤੀ ਬੱਲੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦਬਾਅ ਕੇ ਰੱਖਿਆ। ਹੁਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਨ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿੱਤ ਲਈ। ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜੇ ਮਨ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਜਿੱਤ ਲਈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿੱਧੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ।

ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। 'ਸੇਬ' ਦੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚੋ। ਲਾਲ ਰੰਗ, ਦੋ ਪੱਤੇ ਹੋਰੇ, ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਟਾਹਣੀ। ਕੀ ਚੇਤੇ ਆਇਆ? ਸੇਬ। ਹੁਣ ਸੇਬ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆਈ ਮਨ ਵਿਚ? ਜਾਂ ਕਿਤਾਬ ਕਹਿਣ ਤੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਆਈ, ਸੇਬ ਦੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਅੱਜ ਤੱਕ ਜੋ ਵੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹੈ ਜਾਂ

SAN MATEO - CALIFORNIA'S #1 CENSUS SUCCESS STORY

Pilar Marrero Ethnic Media Services

San Mateo County has achieved the highest census self-response rate in California by working with local organizations that know their communities intimately and by targeting messages to them.

Those efforts by trusted, county-wide, "on-the-ground" messengers were funded by more than \$1.3 million from state and county monies, officials said during a June 30 conference call hosted by Ethnic Media Services.

San Mateo County has reached a 72.8% self-response in the 2020 census, higher than the state's 62.9% average and the nation's 61.8%.

This means that almost three out of four county residents already have filled out the population questionnaire, well ahead of the start of door-to-door visits by census enumerators, which are slated to start in mid-July for some U.S. locations and in August for the rest of the nation.

San Mateo County, located in the Bay Area on the San Francisco Peninsula between the cities of San Francisco and Palo Alto, is composed of dissimilar communities, and the high self-response number varies greatly. Some cities in the county, like Pescadero and East Palo Alto, are way behind in the count, according to local groups.

Megan Gosh, census management analyst of the San Mateo County Office of Community Affairs, said the county began working on the project to boost census responses back in January 2018.

"We had plenty of challenges: 13 of 20 cities in San Mateo have a combination of hard-to-count census tracks, as well as unincorporated areas all over the county," she said.

Hard-to-count groups include renters, noncitizen residents with limited English proficiency and children under 5 years old, she added. California itself is a hard-to-count state.

The county's lack of affordable housing means many addresses are not

known to the Census Bureau because they are tied to "nontraditional" housing units, such as converted garages and recreational vehicles. In other cases, people living in rural areas would not get the letters or questionnaires because the bureau will not deliver them to post office boxes, which most rural residents rely on.

"We worked with city planners and local organizations to canvass areas with those nontraditional units and add their addresses to the master list of the census," Gosh said.

That county project was able to add 2,000 addresses to the census master files. Using a conservative two persons per household, those additions would have resulted in \$4 million per year for the county because population counts are tied to distribution of federal and state resources. They also are used to create electoral districts that are meant to ensure political representation of all communities. Undercounts tend to shortchange that representation.

Gosh and other county and community leaders described the more than two-year effort to get up-close, personal knowledge of those communities and what makes them tick, sometimes having to correct course and tailor messages to convince residents to participate in the census.

"For example, we received word that Daly City renters were hesitant to take the census due to lack of trust in sharing their information," explained Melissa Vergara, a census specialist with San Mateo County.

"So we created a targeted door hanger that spoke specifically about confidentiality laws for the census."

Other areas are receiving "hyper-targeted" messages through social media campaigns and internet ads by zip code, videos and bus shelter billboards. Also helping was outreach through faith congregations and in different languages, depending on local ethnic composition.

Creativity and flexibility are key components of the strategies local organizations have used. Rita Mancera, executive

director of Puente de la Costa Sur in Pescadero, said her community was seriously undercounted in the 2010 census, and "not one platform works by itself" in reaching everyone.

"The 2010 census counted 2,019 residents in our community, but we knew we served at least 1,600 individuals, so our estimate is that we had between 5,000 and 6,000 residents, most of whom had been missed," Mancera said. She estimates that only about 33% of the community was counted in 2010. So far this year, Pescadero's response rate is 46.1%. "And it was very hard to get there," she adds.

Many immigrant residents have trust issues because of their experience in their home countries, Mancera says. But the organization has used its relationship with those communities and families to get them to participate in the census.

"We distribute help to about 200 households every Thursday, urging them to use phones to respond to the census," she explained.

"We hired one person to call about 250 families that had received school supplies from us last year, so we could assist them in answering the census over the phone. There is also a lot of informal communication going on."

An example of how a motivated community working with a trusted local organization can surpass expectations also occurred in Pacifica, a city where the self-response rate has been higher than that of neighboring, more affluent San Carlos.

"We leverage the trust they have in us," said Anita Rees, executive director of Pacifica Resource Center. "Our organization has been serving the area for 45 years. This is a passionate community, often divided on issues, but the census has become common ground. For us, the message that the census is their voice being heard has worked, and also the community is competitive — they wanted to beat out San Carlos."

Outreach to the Asian community has been highly targeted, said Nina Li, out-

reach coordinator for San Mateo County. More than 30% of the population of the county is Asian. Chinese, Tagalog and Hindi are the most spoken non-English languages, aside from Spanish.

Immigration status has been key to reach the diverse Asian populations, aside from language, said Li, who like many in her community is a non-citizen legal permanent resident who is experiencing her first decennial census.

"For many in our community, this is a new concept, and they have the misconception that this is similar to an election where you have to be a citizen to participate, which is not the case," Lee said.

Li says their outreach efforts have used We Chat, a social media platform popular in Asia, and targeted messages to permanent residents and even temporary visa holders.

"I am not a citizen, but I go to parks and libraries, I use public transportation, and my daughter is going to go to public schools, all services impacted by the 2020 census for the next 10 years," she said. "We make sure people know that."

Lisa Tealer, executive director of the Bay Area Community Health Advisory Council, said African Americans, Latinos and others in East Palo Alto respond to the idea of regaining the power of "being counted," a phrase that historically has had negative connotations because the census was used to discriminate against some communities in the past.

"We now claim it as power, we want to be counted because we helped build this country," Tealer said.

Similarly, the Pacific Islander community residents respond to the idea that the census is a way to ensure resources for the new generations, said Talavoy Aumavae, leader in the San Mateo County Pacific Islander Complete Count Committee.

"We stressed the fact that our ancestors had migrated here for better opportunities for their families, and it's imperative that we tie the census response to our futures," Aumavae said.

ਭਾਰਤ-ਚੀਨ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਗਰਜਦੇ ਜੀਗੀ ਬੱਦਲ ਵਰੁਨਗੇ?

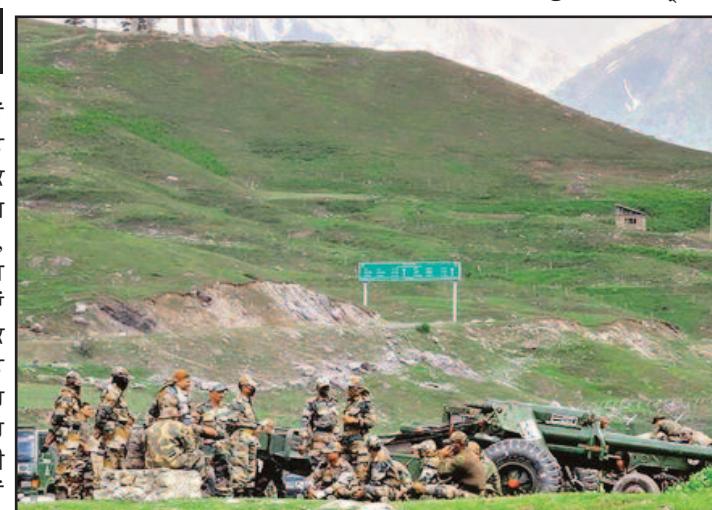
ਜੰਗੀ ਰਣਨੀਤੀ ਤੈਅ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ 10 ਮੁੱਢਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸ਼ਿਟ ਨਿਯਮਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰੀਸ਼ੀਪਲ ਆਫ਼ ਵਾਰ 'ਸਰਪਰਾਈਜ਼' ਹੈ।

ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਆਸਾਨ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਫਿਰ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜੰਗੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਚੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਹਿੱਤ ਦਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਖਾਲੀ ਜੀ ਦਾ ਵਾਤਾ ਨਹੀਂ। ਸੰਨ 1971 ਦੀ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸ਼ਾਨੀ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੀਨੀ ਹਮਰੂਡਬਾ ਮੇਜ਼ਰ ਜਨਰਲ ਨਿਊਲਿਨ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ, ਫਿਰ 22 ਜੂਨ ਅਤੇ ਆਖਰੀ 30 ਜੂਨ ਨੂੰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 10 ਤੋਂ 12 ਘੰਟੇ ਤਕ ਲੰਬੇ ਦੌਰਾਵਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੀਨੀ ਸੈਨਿਕ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਕਿਤੇ ਪੈਂਗੇਰਾ ਸੇ ਝੀਲ ਦੇ ਫਿੰਗਰ 4 ਤੋਂ 8 ਦਰਮਿਆਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਫੇਰੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਮਾਈ ਬੈਠੇ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਫੇਰੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਮਾਈ ਬੈਠੇ? ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਗੇ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ

ਮਿਲਟਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੀਐਮ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨਲ ਤਿਆਰੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ 15 ਜੂਨ ਨੂੰ ਗਲਵਾਨ ਵਾਲੀ ਵਿਚ ਪੀਐਮਲੇਂਡ ਨਾਲ ਡੱਡ ਦੌਰਾਨ ਸੀਵਿਟ ਹੋਏ ਜਵਾਨਾਂ ਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸਥਾਰਵਾਦੀ ਯੁੱਗ ਦਾ ਅੰਤ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 22 'ਤੇ)

ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਤਤਕਾਲੀ ਨਿਯਤਕ ਬੇਬਾਕ ਜਨਰਲ (ਬਾਅਦ 'ਚ ਫੀਲਡ ਮਾਰਸ਼ਲ) ਮਾਨਕਸਾਹ ਨਾਲ ਮਿਲ-ਜੁਲ ਕੇ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਸੀ। ਤਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸਫ਼ਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੀ ਸੀ। ਥੈਰ! ਮਾਨਕਸਾਹ ਵਰਗ ਜਨਰਲ ਤਾਂ ਦੇਸ ਨੂੰ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਲੱਦਾਖ ਫੇਰੀ ਕਈ ਪੱਥੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 14 ਕੋਰ ਕਮਾਂਡਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL ENROLLED AGENT BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLLS

TAX-INDIVIDUAL FAMILY, BUSINESS,
TRUCKING, BOOKKEEPING ACCOUNTS, PAY-
ROLLS & INCORPORATION, INSURANCE LIFE
Only-Agent. NOTARY, REAL ESTATE (SVA), EX-
PECTING REFUND : GET MONEY BACK FAST!

CALL: R. PAL SINGH EA- 510-750-3464

EA 00097224, CRTP A44237 Realtor#148514,

Insurance Life- Only Agent #0G76896

39159 Paseo Padre Pkwy # 103, Fremont, CA 94538

Email:singhrpal@sbglobal.net Singhtax.com

ਅੱਠ ਜੁਲਾਈ 1962 ਦਾ ਉਹ ਦਿਨ

ਅੱਠ ਜੁਲਾਈ 1962, ਮੇਰਾ 22ਵਾਂ ਜਨਮ ਦਿਨ। ਉਸ ਦਿਨ
ਜੇ ਸਾਈਕਲ ਪੰਚਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲੈਕਚਰਰ ਲੱਗਣ ਦੀ
ਬਾਣੇਦਾਰ ਲੱਗਦਾ। ਹੁਣ ਪ੍ਰੈਸ਼ੀਪਲ ਬਣ ਕੇ ਰਿਟਾਈਰ
ਹੋਇਆਂ। ਫਿਰ ਐਸੀਪੀ ਬਣ ਕੇ ਰਿਟਾਈਰ ਹੁੰਦਾ। ਮੇਰੇ
ਕਰੀਅਰ ਵਿਚ ਕਈ ਮੌਤ ਆਏ। ਫੌਜ 'ਚ ਭਰਤੀ ਹੁੰਦਾ ਮੈਂ
ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਐਮਐਚ ਕਰਨ ਚੱਲ ਪਿਆ ਸਾਂ ਪਰ ਪਟਿਆਲੇ
ਜਾਂਦਾ ਮੁਕਤਸਰ ਬੀਐਡ ਕਰਨ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਬੀਐਡ ਕਰ
ਕੇ ਬਾਕਾਇਦਾ ਖੇਡਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਦਾਖਲ
ਹੋ ਕੇ ਐਮਐਚ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਸੀ। ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਦੇ ਡੀਪੀਈ ਨੇ ਕਿਹਾ, ”ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਕਾਲਜ ਆ ਜਾ, ਤੇਰੀ
ਫੀਸ ਤੇ ਹੋਸਟਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਮਾਫ਼ ਹੋਵੇਗਾ।” ਮੇਰਾ ਭਰਾ
ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਬੱਧਨੀਓ ਬੱਸ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਮੌਗੇ
ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਬੱਸ ਫਤਨੀ ਸੀ। ਰਾਹ 'ਚ ਸਾਈਕਲ
ਪੰਜ਼ਰ ਹੋ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਤਿੰਨ ਮੀਲ ਤੁਰ ਕੇ ਬੱਧਨੀ ਤੋਂ ਬੱਸ ਚਿੜ੍ਹਾ। ਬਾਰਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਬੱਸ ਰਾਹ 'ਚ ਖੁੱਭਗੀ। ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੇਬੇਰੇ ਧੱਕੇ ਲਾਏ ਪਰ ਉਹ ਹੋਰ ਖੁੱਭਦੀ ਗਈ। ਓਦੋਂ ਉਸ ਰੁਟ 'ਤੋਂ ਦੋ ਅੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਬੱਸ ਚਲਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਬੱਸ ਮੌਗੇ ਪੁੱਜੀ ਤਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਖਰੀ ਬੱਸ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਕੱਟਣ ਦਾ ਫਿਰਕ ਪੈ ਗਿਆ। ਖੜ੍ਹੇ-ਖੜ੍ਹੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਥਾਂ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਤਕ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਖੀ। ਸੇਚਣ ਲੱਗਾ, "ਮਨਾਂ, ਜੇ ਅੱਜ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਚੜ੍ਹ ਚੱਲਾਂ ਤਾਂ ਰਾਤ ਵੀ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵੀ ਵੇਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।" ਦੁਚਿੰਤਾ 'ਚ ਮੈਂ ਇਕ ਬੰਦੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਲਿਆ, "ਬਾਈ ਜੀ, ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਕੋਟਕਪੂਰੇ ਤੋਂ ਫੜਨੀ ਠੀਕ ਰਹੂ ਜਾਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਤੋਂ?" ਉਸ ਨੇ ਚੀਰਾ ਬੱਧਾ ਹੋਇਆ ਚਾਦਰਾ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਢੇ ਪਰਨਾ ਤੇ ਪੈਰੀ ਗੁਰਗਾਬੀ ਸੀ। ਉਹ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ, "ਤੈਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣੈ?" ਮੇਰੇ ਹਾਂ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਦੂਜਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, "ਕਿਨੇ ਜਣੇ ਓਿ?" ਮੈਂ ਆਖਿਆ, "ਮੈਂ 'ਕੱਲਾ ਈ ਆਂ' ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਜੇ 'ਕੱਲਾ ਈ ਐਂ, ਦਿਰ ਸਾਡੇ ਟਰੱਕ 'ਤੇ ਈ ਚਿੜ੍ਹਾ ਚੱਲਾ। ਨਾਲੇ ਤੇਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਬਚ-ਜੂ।" ਉਹਦੇ ਟਰੱਕ ਦਾ ਨੰਬਰ ਪੀਐਨਐਫ 5555 ਸੀ ਜੋ ਚਾਰੇ ਪੰਜੇ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਯਾਦ ਹੈ। ਸਾਈਕਲ ਪੈਂਚਰ ਹੋਣਾ, ਬੱਸ ਖੁੱਭਦੀ ਤੇ ਟਰੱਕ ਦੇ ਫਤਾਸੀਵਰ ਦਾ ਮਿਲਾਣਾ ਦੋਅ ਮੇਲ ਸਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਲੀ

ਪੈਸੇ ਪੈਂਟ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਜੋਬ 'ਚ ਪਾ ਲੀ। ਜਿਹੜਾ ਕੁਛ ਕਮੀਜ਼
ਦੀ ਜੋਬ 'ਚ ਹੋਵੇ ਹਵਾ ਨਾਲ ਉਡ ਜਾਂਦੈ।" ਦਿੱਲੀ ਕੋਲ
ਡਰਾਈਵਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ,
"ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਜਾਣ੍ਹ ਕਿੱਥੇ ਆਏ?"

ਮੈਂ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ
ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਦਿੱਲੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਐ। ਮੈਨੂੰ ਖਾਲਸਾ
ਕਾਲਜ ਦਾ ਪਤਾ ਨੀ ਕਿੱਥੇ ਐ? ਦੱਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਉਤਰਨੈ
ਜਾਂ ਬੱਸ ਅੰਡੇ ਕੋਲ?” ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮੁਹਰੇ ਉਤਾਰ
ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜੇਬ ਕਤਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਖਰਦਾਰ
ਕਰ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਸਸਤੇ ਹੋਟਲ ‘ਜ਼ਨਾਤਾ-ਯੋਤਾ’ ਦੇ ਖਾਲਸਾ

ਕਾਲਜ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਗੁਰਦਾਰਾ ਸੀਸ ਗੰਜ ਵੱਲ ਤੋਂ
ਇੱਤਾ ਅਖੇ ਉਥੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੁ। ਮੈਂ ਸੀਸ ਗੰਜ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ
ਤੇ ਬਾਹਰ ਇਕ ਨਿਹਾਂ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਬਾਂਧ
ਪੁੱਛਿਆ। ਉਹ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ, “ਤੂੰ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਕੀ ਕਰਾਵਾ
ਜਾਣੈ?” ਮੈਂ ਆਖਿਆ, “ਦਾਖਲ ਹੋਣੈ”। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ
“ਕਤਾ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਪਾਇਆ ਨੀ, ਤੈਨ੍ਹ ਦਾਖਲ ਕਿਹੜਾ

ਦਾਖਲ ਹੋ ਜ

ਏਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਵਿਆਤਮਕ ਸਾਡਾ ਮਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋ ਜਾਣ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿੰਸੀਪਲ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

ਚੱਲਿਆ ਸਾਂ। ਉਥੇ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਣਾ।” ਪ੍ਰਿਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ”ਏਥੇ ਵੀ ਤੇਰਾ ਬਾਹਰਾ ਖਰਚਾ ਨੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦੇ।” ਨਾਲ ਈਂ ਨਸੀਹਤ ਦਿੱਤੀ, ”ਬੰਬਰਸਰ ਭਾਊਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਮੁੰਡੇ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੇ ਆ। ਏਥੇ ਭਾਪਿਆਂ ’ਚ ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਭਾਪਿਆਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵਰਗੇ ਈਂ ਹੁੰਦੇ ਆ। ਏਥੇ ਤੇਰਾ ਕਰੀਅਰ ਬੈਟਰ ਬਣੇਗਾ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੋਚੀ
ਨੂੰ ਸੱਤ ਲਿਆ ਜਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ
ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਨੰਬਰ ਵੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ, ”ਏਥੇ ਤੂੰ ਫਟ
ਫ਼ਿੰਡਨ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਅੰਬਰਸਰ ਮਾਰ ਖੋਣਗਾ।”

ਡੇਵਾਜ਼ਨ ਲ ਸਕਦਾ ਅਕਰਸਰ ਸਾਰੁ ਵਹਿਗਾ।
 ਸੋਵੀ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਖੁਦ ਮੇਰਾ ਫਾਰਮ ਭਰਿਆ।
 ਪ੍ਰਸੀਪਲ ਬੱਲ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਫੀਸ ਮੈਂਬੋਂ
 ਲਈ ਕੋਈ ਨਾ। ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ, ”ਦੇਖ ਸਰਵਣ
 ਸਿੰਘ, ਤੁੰ ਇਸ ਕਾਲਜ ਦਾ ਸਟੂਡੈਂਟ ਬਣ ਗਿਐਂ। ਕਾਲਜ ਨੇ
 ਤੈਥੋਂ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨੀ ਲਿਆ। ਜੀਅ ਕਰੋ ਪਿੰਡੋਂ ਮੁੜ ਆਈ।
 ਜੀਅ ਕਰੋ ਅੰਬਰਸਰ ਚਲਾ ਜਾਈ।”

ਰਾਤੀ ਗੱਡੀ 'ਤੇ ਮੁੜਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ
 ਆਇਆ... ਚੰਗਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਮੌਗੇ ਤੋਂ ਅੰਬਰਸਰ ਜਾਣ
 ਵਾਲੀ ਆਖਰੀ ਬੱਸ ਨਿਕਲ ਰੁੱਕੀ ਸੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਮੈਂ
 ਕਿਥੇ ਜਾਣਾ ਸੀ? ਅਜ ਆਪਣੇ 80ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਮੈਂ
 ਸੋਚਦਾਂ, "ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ
 ਉਥੋਂ ਦੇ ਆਮ ਖਿੜਕਾਰੀਆਂ ਵਾਂਗ ਮੈਂ ਵੀ ਬਾਣੇਦਾਰ ਬਣਦਾ।
 ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਦਿੱਲੀ ਪੁੱਜਨ ਨਾਲ ਮੈਂ ਉਥੇ ਹੀ ਲੈਕਰਰ,
 ਫਿਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਡਲ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਛੁੱਡੀਕੇ
 ਲੈਕਰਰ ਤੇ ਫਿਰ ਡਾ. ਜੋਹਲ ਦੇ ਅਮਰਦੀਪ ਕਾਲਜ ਦਾ
 ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਬਣਿਆ। ਅੱਗੇ ਵੱਖੋ, ਚੁਗਾਸੀ ਕੱਟਦਾਂ, ਨੱਭਿਆਂ
 ਦੀ ਹੰਨਾਂ ਜਾਂ ਕੰਡਲ ਵਾਂਗ ਸੈਂਚਰੀ ਮਜ਼ਦਾਂ?

ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਹੱਲ ਕਿਵੇਂ ਹੋਣ

ਚੀਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਮੁਕਾਮ ਉਪਰ
ਸਰਹੋਂਦੀ ਬਿੱਚੋਤਾਣ ਫਿਲਹਾਲ ਟਲ ਗਈ ਹੈ। ਦੋਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ
ਦਰਮਿਆਨ ਫੌਜਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
ਬਹੁਤ ਇਤਮੀਨਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਦੋ ਢਾਈ ਮਹੀਨੇ
ਖੋਡ ਜਿਹਾ ਛਾਇਆ ਰਿਹਾ, ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਉਪਰ
ਲੱਖਾਂ ਕਰੋਤਾਂ ਖਰਚ ਆ ਗਏ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
ਕਰੋਨਾ ਦੀ ਮਾਰ ਦਾ ਹੰਡਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਦਰਦਨਾਕ ਝੜਪ
ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ 20 ਜਵਾਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੇ, ਪਤਾ
ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਪਰ ਮਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਗਏ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ
ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੁਖਦਾਈ ਹਨ। ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ
ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਇਕ ਦੋ ਹੋਈਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਉਦੋਂ
ਹੀ ਦੁਵੱਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲ ਪੈਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਮੌਤਾਂ
ਟਾਲੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ
ਕਾਜਨ ਹੀ ਇਹ ਦੁਨੀਆਕ ਹਾਜ਼ਮਾ ਹੋਇਆ।

ਉਜ, ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ: ਕੀ ਦੋ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਸਰਹੰਦੀ ਝਗੜੇ ਮੌਤਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹੱਲ ਹੋਇਆ ਕਰਨਗੇ? ਕੀ ਦੋਹੀ ਪਾਸੇ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਤੇ ਕਰੋਤਾਂ ਦਾ ਜੰਗੀ ਸਮਾਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੀ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਇਨਸਾਨਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਖ਼ਤਲਾਫ਼, ਅਸਹਿਮਤੀਆਂ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਾ ਆਵੇਂ ਤੇ ਝਗੜੇ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵੀ, ਸਮੂਹਿਕ ਵੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੀ। ਸਭਿਆਕ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਨਿਵੇਦੇ ਦਾ ਵਿਧੀਵਤ ਤੇ ਪੁਰ ਅਮਨ ਤਰੀਕਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲੇ। ਹੱਥੋਪਾਈਆਂ, ਲਤਾਈਆਂ, ਹਈਆਰਾਂ ਜਾਂ ਮਾਰੂ ਜੰਗੀ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਝਗੜਿਆਂ ਦਾ ਨਿਬੇਤਾ, ਸਭਿਆਕ ਸਮਾਜ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਨਹੀਂ ਪੰਖਿਆ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਾ ਚਿੜੀ ਹੈ।

ਮਾਨਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਸੂ ਬਿਰਤਾ ਹੈ।
ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਝਗੜੇ ਦੀ
ਉਦਾਹਰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੋ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ
ਜਿਹੇ ਰਕਬੇ ਬਾਰੇ ਝਗੜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਉਸ ਤੁੰ
ਛੱਡਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੇਗਾ, ਵਾਜ਼ਬ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਇਸ
ਦੇ ਨਿਭੇਡੇ ਵਾਸਤੇ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ ਕਰਨਗੇ, ਹੱਥਪਾਈ ਹੋਣਗੇ
ਜਾਂ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵਾਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਬੈਠ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰੋ। ਜੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ
ਤੀਜਾ ਬੰਦਾ ਵਿਚ ਪਾਓ, ਫਿਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਪੰਚਾਇਤ
ਵਿਚ ਜਾਓ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਪਹੁੰਚੋ। ਮਿਣਤੀ ਕਰ
ਕੇ, ਦਲੀਲਾਂ ਸੂਣ ਕੇ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਤੀਸਰੀ
ਧਿਰ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਰਕੁਟਾਈ ਨਾਲ ਹੱਲ
ਕਰਨ ਦਾ ਤਾਂ ਸਾਫ਼ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਮਾਰਨ ਕੱਢਣ ਵਿਚ

उकड़ा होवेगा, उह ज्ञानीन मैत्रालेगा पर उह इनमाछ
नहीं होवेगा। इस रवाइित नाल तुं बाहु बल विच
कमज़ोर किसान ज्ञानीन रँख री नहीं सकेगा। बाहुबल
दा भारु हौणा फिर पसू बिरडी है।

= ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਝਗਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਖਿੱਤੇ ਦੀ ਵਰਤਮਾਨ ਉਦਾਹਰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਖ਼ਬਰਾਂ ਆਈਆਂ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਦਾ ਨਵਾਂ ਨਕਸ਼ਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਤ ਉਹ ਇਲਕਾ

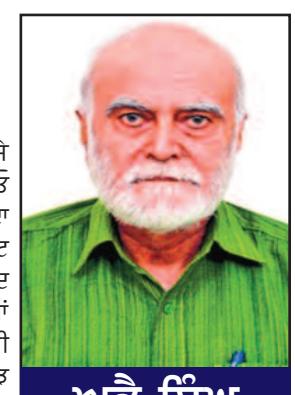
ਨੇਪਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਮੁਲਾਂ
ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ
ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਦਮ ਗੁੱਸੇ ਦੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ
ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਮੁਲਕ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਾਵਾ
ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਣਾ
ਕੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਉਸ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ
ਸੀ। ਜੇ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਾਇਦਾ
ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਛੁੱਢਣੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ

ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੁਬਾ ਉਤਰਾਖੰਡ ਵਿਚ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਦੀਆਂ ਕੀ ਦਲੀਲਾਂ ਹਨ, ਕਿਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਵੱਗੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਨੇਪਾਲ ਵਰਗ ਮੁਲਕ ਵੀ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਰਵਈਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਨੇਪਾਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੀ ਪਬਲਿਕ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕੇ। ਜੋ ਨੇਪਾਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿਚ ਵਜ਼ਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਚਿੜੀ ਦੇ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿੰਨਾ ਮੁਲਕ ਹੈ, ਸਾਡਾ ਕੀ ਕਰ ਲਏਗਾ
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਬੇੜੇ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਆਲਮੀ ਅਦਾਰ
 ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਦਾ ਲਿਹਾਜ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਤ
 ਅਸਲੀਅਤ ਮੁਤਾਬਕ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। ਅੱਗਿਓ ਇਨਸਾਨ
 ਸਭਿਆਚਾਰ ਇਤਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ
 ਆਲਮੀ ਅਦਾਰੇ ਦਾ ਕੁਝ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋਵੇ, ਹਰ ਮੁਲਕ ਖਿੜ
 ਮੌਬੈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੇ।

ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਯੂਐਨਓ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤਾਂ ਮੁਲਕ
 ਮੰਨਦੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਕਤਵਰ ਮੁਲਕ ਇਸ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ
 ਕਰਨਗੇ। ਸਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ
 ਪਸੰਦ, ਅਮਨ ਪਸੰਦ, ਛੋਟੇ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵਾਸਤੇ
 ਆਲਮੀ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਅਸਰਦਾਰ ਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋਣਾ ਰਾਹ
 ਲਾਹੋਵੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ

ੴ ਸਿੰਘ

ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ
ਕੋਈ ਮੁਲਕ ਯੂਅਨਓਚਿ
ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ
ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਬਾਬੀਕਾਟ
ਹੋਵੇ, ਹੁੱਕਾ ਪਾਣੀ ਬੰਦ
ਹੋਵੇ ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ
ਲੱਗਣ। ਕੌਮਾਂਡਰੀ
ਭਾਬੀਚਾਰਾ ਬਹੁਤ ਕੁਝ
ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ
ਕਰਨ ਉਪਰ ਆਵੇ ਤੇ
ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਉਪਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ
ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਯੂਅਨਓਚਿ ਕੋਲ ਫੌਜ ਭੇਜਣ ਤੱਕ
ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਉਪਰ ਹੁਣ ਨਾਮ ਮਾਤਰ
ਨੀ ਘੁੜ ਕੇ ਚਿੜਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਯੂਨੈਨਿਕ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਕਦੇ
ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਅੱਲੰਬਰਦਾਰ
ਸੀ, ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆ ਭਰ
ਵਿਚੋਂ ਐਟਮੀ ਹਥਿਆਰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਵੀ
ਮੌਹਰੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦੇ ਹਟਦੇ, ਇਕ ਦਿਨ ਭਾਰਤ
ਨੇ ਖੁਦ ਐਟਮੀ ਮਿਜਾਈਲ ਬਣਾ ਲਏ। ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ
ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਦੇਸ਼ ਆਲਮ
ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਗੁਨਾਹ ਦਾ ਭਾਗੀ ਬਣਿਆ। ਭਾਰਤ
ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ, ਸੱਚਾਈ ਤੇ
ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੰਗਠਨ ਸ਼ਕਤੀ ਉਤੇ ਮਾਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਮਿਜਾਈਲਾਂ ਜਾਂ ਲਤਾਰੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਉਪਰ। ਭਾਰਤ
ਕਦੇ ਆਲਮੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਵਾਸਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ
ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਮੌਹਰੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਕਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨਾਲ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਗਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਵਾਂਦੀ
ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ 'ਸਾਰਕ' ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਦਮ ਨਾਲ
ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਅੱਜ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਵੱਦੀਏ ਕਰ ਕੇ ਹੀ
ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ ਉਪਰ ਧੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਰੁਕਾਵਟ
ਲੜਾਈਆਂ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਲੱਕ ਤੋਡਵੀ ਦੱਤ
ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਠਤ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੰਗਠਤ
ਹੋ ਕੇ ਯੂਨੈਨਿਓ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਯੂਨੈਨਿਓ
ਦਾ ਡੰਡਾ ਵੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ
ਜਦੋਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਢਲੀਆਂ
(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਰ 22 'ਤੇ)

ਅਮਰੀਕਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲ ਉਚੇਰੀ ਵਿਦਿਆ ਸਬੰਧੀ ਜਾਰੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਕਲਾਸਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਣੇ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਵਾਉਣੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ੍ਹ ਰਹੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਵੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਾਰਨ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਕੇ ਫੀਸਾਂ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਉਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਆਇਲੈਟਸ ਕਰਕੇ

ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਧੁਨ ਸਵਾਰ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀਜ਼ੇ ਲੱਗਣ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਾਤ ਵਿਚ ਵੱਡਾ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਤਲਖ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਥੋਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਫੈਲਾਉ, ਆਸ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਖੁਆਰੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਰੋਟੀ ਰੋਜ਼ੀ ਕਮਾਉਣ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਪੜਾਅ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਕਰਜੇ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਖਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ੍ਹ ਰਹੇ ਬੱਚੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਮੁੜ ਬੁੱਲ੍ਹਣ ਉਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਡ ਹੋਰ ਵਧੇਗਾ। ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਤੀਸਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਟੁੱਟਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਮੰਡਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਸਨ ਅਤੇ ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਦੀ ਮਾਰ ਕਾਰਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਉਡਾਣਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇ ਸੁਧਨੇ ਅਧਵਾਟੇ ਲਟਕ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ

ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ 2018 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 33,326 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਫੀਸ ਵਜੋਂ 1.2 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ। ਨਵੀਂ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ

ਡਾ. ਸ. ਸ. ਢਾਲਿਵਾਲ

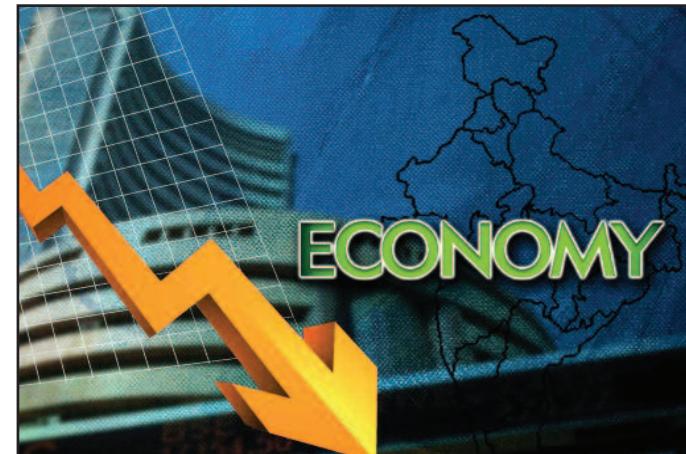
ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਵੱਲ 'ਗਰੀਬ ਕਲਿਆਣ ਯੋਜਨਾ' ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵੀ ਉਹੋ ਹੈ, ਜਿਹਤਾ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਅਫਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਿਆਂ 'ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਹਟਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਅਰੇ ਹਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੈਨੀਕੈਸਟੋ ਦਾ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਰੀ 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰੀਬੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਭਾਸਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ੱਹੀਦਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ 32 ਰੁਪਏ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਿਛਾਂ ਵਿਚ 27 ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੈ, ਉਹ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਉਪਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਇਸ ਪ੍ਰੀਭਾਸਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੇ 22 ਫੀਸਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਬਲੋਂ ਦਾ ਜੀਵਨ

ਗੁਜ਼ਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਵਸੋਂ ਦੇ ਅਨੁਪਤ ਵਿਚ ਬੋਚੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ ਪਰ ਕੁਲ ਵਸੋਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਨਾਲ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜਿਆਦਾ ਵਸੋਂ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ 27 ਰੁਪਏ ਜਾਂ 32 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਨਾਂ ਕੁ ਖਸ਼ਗਲ ਜੀਵਨ ਗੁਜ਼ਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਗਰੀਬੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਘੇਰੇ ਗਰੀਬੀ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਿਨੀ ਕੁ ਆਮਦਨ ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਲਈ ਲੋਤੀਦੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਤਾਂ ਆਮ ਖੁਕਾਕ ਸਬੰਧੀ ਲੋਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਸੁਖ, ਆਰਾਮ, ਇਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਤਰਫ਼ ਛੱਡ ਕੇ, ਜੋ ਵਿਦਿਆ, ਕੱਪਤਾ, ਇਲਾਜ ਦੀਆਂ ਲੋਤਾਂ ਉਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹੁ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਅਮਦਨ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲੋਤਾਂ ਵੀ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਹੋ ਵਜਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਿਆਦਾਤ ਪਰਿਵਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਦਿਆ ਨੂੰ ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡ ਜਾਣ

ਸਮੇਤ ਕਰਜੇ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਬੁਰੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਾਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਲੋਤੀਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਹ ਵਿਦਿਆ ਨੂੰ ਵਿਚ-ਵਿਚਾਲੇ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਢਾਬਿਆਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਬੱਚੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਅਜੇ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਸੂਰਜ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਗਾ ਕੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਘੇਰੇ ਗਰੀਬੀ ਨਾਲ ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਖ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਹਤਾ ਇਸ ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਹੈ ਆਮਦਨ ਦੀ ਨਾਬਰਾਬਰੀ। ਜਦੋਂ 1947 ਵਿਚ

ਬਾਰਤ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਧਨ ਦੀ ਇੰਨੀ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਵਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਉਧਰਲੀ ਹੱਦ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਮਹਾਰਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਸਮਜਵਾਦੀ ਢਾਂਚਾ ਅਫਣਾਉਣ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ, ਆਮਦਨ ਬਰਾਬਰੀ ਪਰ ਜਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮਦਨ ਦੀ ਨਾਬਰਾਬਰੀ ਘਟਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਿਨ ਬਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰਲੀ 1 ਫੀਸਦੀ ਵਸੋਂ ਕੋਲ ਦੇਸ਼ ਦਾ 73 ਫੀਸਦੀ ਧਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀ 50 ਫੀਸਦੀ ਵਸੋ

ਸੰਵਿਧਾਨ, ਇੰਡੀਆ, ਭਾਰਤ...

ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਂ 'ਇੰਡੀਆ' ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ 'ਭਾਰਤ' ਜਾਂ 'ਹਿੰਦੂਸਤਾਨ' ਰੱਖਣ ਸਬੰਧੀ ਦਾਇਰ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਏ. ਬੋਬੇਡੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਬੀਤੀ 3 ਜੂਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਹੈ: ਪਹਿਲਾ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਉਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਕ ਨਾਂ ਵਜੋਂ 'ਭਾਰਤ' ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ; ਦੂਜਾ, ਵਧੇਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਆਧਾਰ ਉਤੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਕਸਦ ਦੀ ਅਸਿਥੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ 'ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ' ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਵਿਚ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਦੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਖਰਤਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਧਾਰਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ: 'ਸੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਤੇ ਖਿੱਤਾ (1) ਇੰਡੀਆ, ਭਾਰਤ ਭਾਰਤ, ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸੰਘ ਹੋਵੇਗਾ'। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨਾਂ ਦੇਣਾ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚਲੇ ਆਧੁਨਿਕਤਾਮੁਖੀ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰੁਝਾਨਾਂ ਦਾ ਕੱਟਪੱਥੀ ਰੁਝਾਨਾਂ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮੱਝੌਤਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤਾਕਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਨਵੇਂ ਆਜ਼ਾਦ ਮੁਲਕ ਦੇ ਨਾਨ ਤੋਂ ਅੰਗਰੋਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮਾਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ 'ਸ਼ਾਨਮੱਤੇ' ਹਿੰਦੂ ਅਤੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਵੇ। ਆਧੁਨਿਕਤਾਮੁਖੀ ਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰੁਝਾਨ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ 'ਭਾਰਤ' ਨਾਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਅਹਿਮ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੂ ਸੁਚੇਤ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਹਿੰਦੂਆਂ ਸਗੋਂ ਗੈਰ-ਹਿੰਦੀ ਭਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਸੁਬਿਆਂ ਵਿਚਲੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬੇਗਾਨਗੀ ਦਾ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਆਪਣੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਵਚਨਬੋਧਤਾ ਪੱਖੋਂ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਮਨਵਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਪੱਖੋਂ ਇਨ੍ਹੇ ਤਾਕਤਵਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਕੱਟਪੱਥੀ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਖੀਂਆ ਸਮੱਝੌਤਾ ਹੋਇਆ।

'ਭਾਰਤ' ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮਿਥਿਹਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਸੁਤੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਭੁਗੋਲ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਓ.ਐਚ.ਕੇ. ਸਪੈਟ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਿਤਾਬ 'ਇੰਡੀਆ ਐਂਡ ਪਾਕਿਸਤਾਨ: ਏ ਜਨਰਲ ਐਂਡ ਰੀਜਨਲ ਜਿਓਗਰਡੀ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ: 'ਹਿੰਦੂ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਬਰ-ਏ-ਸਗੀਰ ਨੂੰ ਹੀ ਭਾਰਤ-ਵਰਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਰਾਜਾ ਭਰਤ ਦੀ ਧਰਤੀ; ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵਾਜ਼ਬ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਮੁਲਕ ਨਾਲ ਜੜੀ ਹੋਈ ਪਛਾਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।' ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਅਗਾਂਹ ਲਿਖਿਆ: 'ਭਾਰਤ... ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ...

ਹੋਮਾਂਸਵਾਦੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ।' ਸਾਇਦ ਇਹੋ ਹੋਮਾਂਸਵਾਦ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇਕ ਹਿੰਦੂ 'ਸੰਨਿਆਸਣ' ਨੇ ਅਗਸਤ 1949 ਵਿਚ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇ ਮੰਗਾਂ ਲਈ ਮਰਨ ਵਰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੰਗ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾਈਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਭਾਰਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਭੁਖਿਆਂ ਰਹਿ ਕੇ ਜਾਨ ਦੇ ਦੇਵੇਗੀ।' ਵਧੀਆ ਕਿਤਾਬ 'ਦਿ ਇੰਡੀਅਨ ਕੌਸਟੀਚਿਊਸ਼ਨ: ਕੋਰਨਰਸਟੋਨ ਅੰਡ ਏ ਨੇਸ਼ਨ' ਦੇ ਲੇਖਕ ਗ੍ਰੈਨਵਿਲੇ ਆਸਟਿਨ ਮੁਤਾਬਿਕ: 'ਨਹਿੰਦੂ ਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਉਸ ਨਿਹਾਂ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ 'ਭਾਰਤ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ; ਦੂਜਾ, ਵਧੇਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਆਧਾਰ ਉਤੇ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮਕਸਦ ਦੀ ਅਸਿਥੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ 'ਸਾਡੇ ਆਪਣੇ' ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਵਿਚ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਦੀ ਇਹ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਖਰਤਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ।

ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮਰਨ ਵਰਤ ਤੋਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਹਿੰਦੂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਆਸਟਿਨ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲ ਕੇ ਭਾਰਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਸ ਦੀ ਦੂਜੀ ਮੰਗ, ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਨਹਿੰਦੂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੰਨੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਖਾਸਕਰ ਹਿੰਦੀ-ਭਾਸੀ ਬਿਤੇ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ 'ਭਾਰਤ' ਨਾਲ ਜੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਫ਼ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਵੀ ਇਲਾਜਸਪ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਵੀ 'ਭਾਰਤ' ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਇਹ ਨਾਂ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਕਾਤਮਕ ਅਹਿਮੀਅਤ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸੰਕੇਤਕ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿਚ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ੍ਰੀ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਲਾਲ (ਬਿਹਾਰੀ ਤੋਂ) ਵੱਲੋਂ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀਵਾਦੀ ਅਖਵਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ: ''ਜੇ ਨਾਂ 'ਭਾਰਤ' ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ। ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ 'ਭਾਰਤ' ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਵੱਧ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ'' ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੀ ਇਕ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਦੇਣਾ ਸੀ।

- ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਭਾਰਤ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਜਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਵੇ-ਸਾਸਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਸਬਦ 'ਭਾਰਤ', ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਨਵੇਂ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਰਿਆਸਤ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਧਾਰੀ ਪਛਾਣ ਜੁਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਵੇਂ ਮੁਲਕ ਦੇ ਨਾਮਕਰਨ ਵਿਚ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਤੱਤੀਹ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਜਾਨ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਤੇ ਰਿਆਸਤ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਧਾਰੀ ਪਛਾਣ ਹੈ।

ਨਰਾਇਣ ਲਾਲ 1948 ਦੇ ਤਿੰਨ-ਮੈਂਬਰੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਇਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: 'ਇਆਂ ਭਾਸ਼ਾ ਆਧਾਰਤ ਸੂਬੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਭਾਰਤੀਹਿੰਦੂ ਮੈਂਬਰੀਅਤ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦਾ ਮੁਰੀਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਸ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਆਧਾਰਤ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਪਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਪੱਕਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਪੁਨਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।' ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿੰਦੂਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਜ਼ਬੇਬਦੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਹੈ।

ਨੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉਤੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੋ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੱਟੜ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ - ਜਸਪਾਲ ਰਾਏ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਦੀ ਇਕ ਭ

Raja King of Sweets Now Presents

New Introducing Chaat Corner

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

ਹੁਣ ਸੂਗਰ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਠਾਈ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ

- BHEL PAPDI CHAAT
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- FALUDA KULFI
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE
 31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587
Phone : (510) 489-9100

Moon Indian Cuisine
510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੱਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੌੜੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਹਿਰ
 ਲੱਭੂ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ, ਗੁਲਾਬ ਜਮੂਨ ਤੇ ਵਿਆਹ
 ਸਾਚੀ ਮੌਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਠਿਆਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ
 ਹਨ। ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

Paul 510-978-7170

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਮੁਨ ਇੰਡੀਆਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੇਵਰਡ)
 600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
 Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812
www.moonindiancuisine.net

TEC Equipment
 Your Best Business Partner

ਨਵੇਂ ਆਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ, ਆਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਹਾਈਨਾਂਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

THE WEST'S LEADING FULL-SERVICE TRUCK AND TRAILER DEALERSHIP

SALES & LEASING • PARTS & SERVICE • FINANCE & INSURANCE

HARJINDER SINGH BAL
 NEW TRUCK SALES

Direct 707-640-7114 | Cell 510-613-3573
hsingh@tecequipment.com

TECEQUIPMENT.COM

8555 Pedrick Rd Dixon, CA 95620

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN

Call for Details

Straighten Teeth
Without Wires

Charanjit S Uppal
D.D.S.

FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING.
YOUR INSURANCE USUALLY COVER THESE SERVICES

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

www.uppaldental.com

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400

**Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted**

TASTE OF INDIA

specialist- Gurh Dee Barfee, Gurh Diyaan Jalebian

32 ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੈਲੋਫਰਨੀਆ
ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਤੇ
ਵਪੀਆ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੀਂ ਦਿੱਖ
ਦੇ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ
ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

lunch buffet everyday
fresh jalebian every day

ਗੁੜ ਦੀ ਬਰਫੀ, ਫਿੱਕਾ ਕਲਾਕੰਦ
ਗੁੜ ਦੀਆਂ ਜਲੇਬੀਆਂ, ਇਮਰਤੀ

DEVINDER SINGH PABLA (OWNER)
510-791-1316

5144 MOWRY AVE (ON FARWELL DR)
FREMONT, CA 94538

510-773-8810

Quick Lube & Smog

We rent
U-HAUL

OIL CHANGE & SMOG CHECK STATION

SUKHWINDER BHELLA

gogibhella@gmail.com

**691 W. Tennyson Rd
Hayward, CA 94544**

**PH 510-757-6775
FAX 510-292-0330**

PREET FABRICS & APPLIANCE

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਰੀਟੋਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹੌਰੇ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚੱਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਾਰ, ਜਾਗੋ, ਰੁਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER BOTH FABRICS & APPLIANCES

**APPLIANCES & LUGGAGE CROSS,
PARKER PENS, OSTER BLENDERS**

Watches (Seiko, Citizen & Swistar)

Shavers & Trimmers

Cellular Phones

Onkar Singh Banwait

5156 Mowry AVE. Fremont. CA 94538

Tel- 510-797-7111

ਬਰਮਲ ਵਾਲੀ ਵਿਰਾਸਤ

ਡਾ. ਲਭ ਸਿੰਘ ਖੀਵਾ

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲ-ਪਲੇਠਾ ਬਠਿੰਡੇ ਵਾਲਾ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਵਾਨ ਹੋਇਆ ਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਢੁੱਢਾ। ਮੈਂ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਰਾਹੇਂ ਤੁਰਦਿਆਂ 1969 ਵਿਚ ਦਸਵੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਾਲਟੈਣ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਹੀ ਦੋ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ - ਇੱਕ ਹਰ ਘਰ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦਾ ਤੇ ਦੂਜਾ ਦਿਮਾਗ; ਭਾਵ ਬਠਿੰਡੇ ਦਾ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੁਲ ਦਾ ਮਾਲਵਾ ਕਾਲਜ। ਦੋਵੇਂ ਆਦਿਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲਾ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਨ। ਮਾਲਵੇ ਦਾ ਦਿਹਾਤੀ ਜੀਵਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵੇਂ ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਸੀ। ਫੁਲ ਟਉਨ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਲਾਟੂ ਜਗਦੇ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮੈਂ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਫਸਲ ਵੇਚਣ ਮੁੰਹ-ਹੋਰੇ ਸਵਖਤੇ ਤੁਰਦੇ ਗੱਡਿਆਂ ਉਤੇ ਜਿੱਦ ਕਰ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਚੇਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਰਾਮਪੁਰੇ ਕਾਲਜ ਦਾ ਖਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਬਲਬ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਬੱਲੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇੰਤਜਾਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਫਿਟਿੰਗ ਸੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਗਈਆਂ।

ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਘਰ ਆ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੀਟਰ ਲੱਗਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਾ। ਆਖਰ ਬੀਏ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਘਰ ਲੱਗੇ ਲਾਟੂ ਜਗ ਪਏ, ਮਾਂ ਕਹੇ, “ਲੈ ਕੁਝੇ, ਭਾਮੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਤੁਰਦੀ ਦੇਖ ਲਓ, ਇੱਨਾ ਚਨੈਣ ਐ।”

1969-75 ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ 1500 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਤਾਮੀਰ ਹੋਏ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸੱਥਾਂ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਘਰ ਘਰ ਬਿਜਲੀ ਆਉਣ ਕਰ ਕੇ ਆਥਣੇ ਅੰਤਰਾਂ ਨੇ ਰੋਟੀ ਬਣਾਉਣੀ ਲੇਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਭੁਖ ਲੱਗਣ ਤੇ ਸੱਥ ਵਿਚ ਬੁਝ੍ਹਿਆਂ ਨੇ ਬੁੜ ਬੁੜ ਕਰਨਾ। ਬਿਜਲੀ ਵਾਲੀਆਂ ਮਧਾਈਆਂ ਆ ਗਈਆਂ। ਹੱਥੀ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੱਖੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਫਰਾਟੇ ਮਾਰਦੇ ਪੱਖੇ ਆ ਗਏ। ਬਰਮਲ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਠਿੰਡਾ ਇਸ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਕਰ ਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਕਾਲੀਆਂ-ਬੋਲੀਆਂ ਹਨੋਰੀਆਂ ਝੱਲਦਾ ਇੱਥੇ ਬੀਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸਹਿਰ ਬਣ ਗਿਆ।

ਮੈਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਯਾਦ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੀਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸਤੀਆਂ ਉਤਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਪਲੇਠੇ ਝੁਟੇ ਦੀ ਫੋਟੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਬਠਿੰਡੇ ਜਾ ਕੇ ਪਰਤਿਆ ਬੰਦਾ ਸੱਥ ਵਿਚ ਉਥੇ ਦੇਖੇ ਬਰਮਲ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦਾ। ਚਾਰ ਉਚੇ ਉਚੇ ਕੁਲੰਗ ਟਾਵਰਜ਼ ਦੀ ਬਣਤਰ ਗਹੀਰਿਆਂ ਵਰਗੀ ਦੱਸ ਕੇ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਤੇ ਉਚਾਈ ਇਉਂ ਚੱਸਦਾ, “ਦੇਖਦਿਆਂ ਪੱਗ ਲਹਿੰਦੀ ਆ।” ਕੋਈ ਨਘੋਚੀ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰਜੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਕੇ ਕਿਰਕਰਾ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, “ਯਾਰ ਸੁਣਿਐ ਸਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਸਵਾਹ ਨਾਲ ਭਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਐ।”

ਬਰਮਲ ਦੇਖਣ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਟੂਰ ਬਣਾ ਕੇ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਵਲੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਂਦੇ ਤੇ ਫਿਰ ਝੀਲ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤੀਆਂ ਦੀ ਸੈਰ। ਬਠਿੰਡਾ ਹੁੰਦੇ ਬਲਵੰਡ ਗਾਰਗੀ ਦੇ ਕੱਕੇ ਰੇਤ ਵਾਲਾ ਸਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਕੁਲੰਗ ਟਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜਲੀ ਸਰਹਿੰਦ ਨਹਿਰ ਰਜਾਈ ਰੱਖਦੀ ਤੇ ਬੁਆਇਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੇਲਵੇ ਜੰਕਸ਼ਨ ਤਾਰਖੰਡ ਦੀ 1500 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ ਤੋਂ ਹੋਜ਼ਾਨਾ ਖਪਤ ਦਾ 7400 ਮੀਟਰਿਕ ਟਨ ਕੋਲਾ ਢੋਕ ਕੇ ਮਧਾਈ ਰੱਖਦਾ। ਇਸ ਪਲਾਂਟ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਿਜਲੀ ਉਤਪਾਦਨ ਪੱਖੇ ਕੌਮੀ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤੇ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਯੂਨਿਟਾਂ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ। ਕੋਲਾ ਖਪਤ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੁਆਹ ਤੋਂ ਸੀਮਿਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੰਬੂਜਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਨਾਲ ਫੈਕਟਰੀ ਵੀ

ਲਾਈ। ਸੈਂਕਤੇ ਏਕੜ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਰਮਲ ਕਾਲੋਨੀ ਬਣੀ। ਪਲਾਂਟ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਮੈਂ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਰਿਹਾ।

ਸਰਕਾਰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੁਣ ਇਹ ਪਲਾਟ ਬਿਰਧ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਹਿਰ ਕਹਿੰਦੇ, ਨਹੀਂ ਇਹ ਅਜੇ ਵੀ ਕਮਾਉਂਦੇ ਬੋਲਦ ਹੈ ਪਰ ਕੈਪਟਨ ਵਜ਼ਾਰਤ ਨੇ ਇਹਦਾ ਰੱਸਾ ਲਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਸਾਨ ਬਿਰਧ ਬਲਦ ਦਾ ਇਉਂ ਨਿਰਾਦਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਮਰਦੇ ਦਮ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ ਸਦਕਾ ਕਿੱਲੇ ਖੜ੍ਹੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਜਾ, ਇਸ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਮੱਥਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਠਣਕ ਪਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਲੱਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਸੀ; ਜਿਵੇਂ ਲਿਮਟ ਬੰਨ੍ਹਵਾ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਟਰੈਕਟਰ ਆਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਗਏ ਤੇ ਕਿੱਲੇ ਬੰਧੇ ਬਲਦ ਵਿਹਤ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ।

ਦਰਅਸਲ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮੈਲੀ ਅੱਖ ਪਲਾਂਟ ਦੀ ਅੱਜ ਦੇ ਭਾਵ ਮਹਿੰਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਤੇ ਹੈ। ਕੈਪਟਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਉਤੇ ਉਹ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰ ਵੀ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਰਧ, ਬੇਕਾਰ ਤੇ ਪੈਸੈ-ਖਾਉਂ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੁੜ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਵਧਾਰੀ ਹੀ ਬਦਲੇ ਹਨ। ਸਿਤਮਰੀਫ਼ੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲਾ ਪੁਰਬ ਤੇ ਇਹ ਪਲਾਂਟ ਬਣਾਉਣਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਪੰਜ ਸੌ ਸਾਲਾ ਪੁਰਬ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਢਾਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਲਗਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਧਾਰਨਾ

ਨੂੰ ਮੇਟ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਕਿ ਇਹ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਲਈ ਤਾਂ ਜਨੂਨੀ ਹੈ ਪਰ ਕਲਚਰ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਿਸਾਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਸੰਭਾਲ ਪੱਖੋਂ ਉਦਾਸੀਨ ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਾਹੀਣ ਹਾਂ। ਅੱਗ ਦੌੜ, ਪਿੰਡਾ ਚੌੜ।

ਯਾਦ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੰਗਲੋਰ (ਕਰਨਾਟਕ) ਦਾ ਸਨਅਤੀ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਜਾਇਬਘਰ; ਇਹ ਮੈਂ ਦੋ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਪੁਰਾਣਾ ਰੂਪ ਵੀ ਤੇ ਨਵੀਨ ਵੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ 1962 ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਉਦਾਹਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਰਤ-ਰਤਨ ਸਰ ਵਿਸਵੇਸਵਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਇੱਕ ਗੈਲਰੀ 1965 ਤੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਹਿਤ ਰਾਖਵੀ ਹੈ। ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਬਠਿੰਡਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਅੱਖੀ ਸਦੀ ਦੀ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਬਾਬੇ ਦੇ ਨਾਮ ਲੇਵਾ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਪਲਾਂਟ ਦੀਆਂ ਬੀਲਾਂ, ਕਾਲੋਨੀ ਤੇ ਹੋਰ ਬਾਵਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਭਰ ਲੈਂਦੀਆਂ ਪਰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਤਕਨੀਕੀ ਵਜੂਦ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀਆਂ - ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਬਰਮਲ ਪਲਾਂਟ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਅਸਾਂ ਦੀ ਤਕਨੀਕੀ ਤਰੀਕੀ ਤੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਦਗ ਦਗ ਹੁੰਦੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਮਲ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਟੋਲੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਭੰਗੜੇ-ਗਿਧੇ, ਰੱਬ, ਬਲਦ, ਉਠ, ਭੜਾ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੁਆਈਆਂ, ਕਲੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ, ਹਲ ਵਾਹੁੰਦੇ ਗਭਰੂ, ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੇਧੀ ਫੌਜੀਆਂ ਆਦਿ ਬਹੁਤ ਸੰਭਾਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਭਲਕਾਂ ਵੀ ਜੀਵਤ ਰੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਪਦਾਰਥਕ ਤਰੱਕੀ ਪੱਖੋਂ ਬੜੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਹਾਂ ਪਰ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖੋਂ ਬੜੇ ਦਰਿਆਨੀਆਂ। ਇਤਿਹਾਸ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਝਾਏ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧੂਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਤੇ ਦਰਜ ਕਰੋਗਾ ਨਾ ਕਿ ਅਸਮਾਨ ਛੁੱਹੇਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵੱਡੇ ਫਲੈਟਾਂ, ਬਿਂਗ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਮਾਲ ਆਦਿ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੂੰ।

ਪਾਕਿ-ਚੀਨ ਭਏ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਕੈਸੀ ਕਰੀ ਤਿਆਰੀ ਜੀ

ਅੰਸ ਸੀ ਸਿੰਘ

ਨਹੀਂ ਜਿੱਤੀ। ਕੋਰੀਆਈ ਜੰਗ ਸਟੇਲਮੇਟ ਸੀ, ਕੋਈ ਨਾ ਜਿੱਤਿਆ। ਵੀਅਤਨਾਮ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਹੋ ਗਿਆ, ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਦੀਵਾਲ

ਪੰਜਾਬੀਆ ਤੇ ਡਾਲਰ!

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡੇ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਲੋਕਿਕ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਵਪਾਰ, ਸਿਆਸਤ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਆਦਿ ਦੇ ਬੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀਆਂ ਮੌਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਸੱਜਣ ਭਾਵੇਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬੈਠੇ ਹੋਣ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੁਲ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਅਥਾਹ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਕਈ ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਰਗ ਬਣਾ ਛੱਡੇ ਹਨ, ਲੋਕ ਦੁਰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਵੇਖਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਅਨੇਕਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਡਰੱਗ ਦੇ ਧੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ- ਕੈਨੇਡਾ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਖਤ ਤਲਾਸੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਵਿੰਟਲਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਕੋਕੀਨ - ਹੈਰੋਇਨ ਆਦਿ ਪਕਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਡਰੱਗ ਸਮੱਗਰਲ ਭਰਾ ਮਹੁੰ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰੁਝ੍ਹ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਤਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਕਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਤੁਂ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ ਕੰਮ ਹੀ ਸਿਆਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਮੰਟੀਆਂ ਛਾਪਾਂ ਛੱਲੇ ਪਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਲੋਜਾ ਸਾਤਨਾ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਘਟੀਆ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਟੰਗ ਫ਼ਸਾਉਣੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਵੇਲੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬਾਣਾ ਕਰਹਿੰਦੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੇਸ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਸਾਲ ਦੋ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਤਾਂ ਸਾਂਕੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਕਾਰਨ ਝਗੜੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਬ ਵੱਡੀਜ਼ਨ ਦਾ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਲੱਗ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਬਾਣਾ ਝੰਡੇਰ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਕੇ ਭਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਝਗੜੇ ਕਾਰਨ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲਤਨ ਲਈ ਹੀ ਹਰ ਸਾਲ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਚੁਕੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੇਸ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਈ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਐਨੇ ਸੜੀਅਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦੀ ਸਨ ਕਿ ਸਾਰਾ ਸਿਆਲ ਬਾਣੇ ਕਰਹਿੰਦੀ ਹੀ ਵਿੱਚ ਲੰਘਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਥੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੜਕੇ ਝੰਡੇਰ ਬਾਣੇ ਅਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਨੂੰ ਫੇਨ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਬਾਪੁ ਹੁਣੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲੀ ਜਾਇਓ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਪਰਚਾ ਵਰਗੀ ਨਾ ਕੱਟ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਸਲਾਨਾ ਲੜਾਈ

ਜ਼ਮੀਨ ਮੁੱਲ ਆ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਫੋਕੀ ਹੈਂਕਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਰੋਅਬਾ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਰਾਜੀਨਵੇਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ। ਨਾ ਉਹ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮੋਹਤਬਰ ਦੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਬੰਧਿਤ ਬਾਣੇ ਦਾ ਐਸ.ਐਚ.ਓ. ਅਜਿਹਾ ਬਾਣੇਦਾਰ ਆ ਲੱਗ ਜੋ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਹੀ ਗੁੜ੍ਹਾ ਮਿੱਤਰ ਸੀ। ਉਹ ਇੰਡੀਆ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਮ ਪਾਸ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੜੀਆਂ ਤੋਂ ਗੰਦੀਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦੇ ਕਿ ਕੱਟਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੇ ਹੋਣੇ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁਫ਼ਤਖੋਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਦੋ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਵਧੀਆ ਮੀਟ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਇਸੇ ਤਰਾਂ ਖੰਨ ਪੁਲਿਸ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਪਿੰਡ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਲੈਡੀਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਥੇ ਦੋ ਦੋ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬਾਣਾਂ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਐਵੇਂ ਕਨਾਲ ਕੁ ਜਗ੍ਹਾ ਪਿੱਛੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਝਗੜਾ ਚੰਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਦੁਸਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ। ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਪੈਸਾ ਉਹ ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਖਾਤਰ ਬਾਣੇ ਕਰਹਿੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫੁੱਕ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਜਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਦਸ ਏਕੜ

ਅਉਣੇ ਲੱਗਿਆਂ ਉਸ ਲਈ ਸਕਾਚ, ਜੈਕਟਾਂ ਜਾਂ ਬੁਟ ਲਿਆਉਣੇ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭੁਲਦੇ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਪੇਸਟਾਈਂਗ ਦੀ ਖਬਰ ਸੁਣਦੇ ਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਅ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬਾਣੇਦਾਰ ਕੋਲ ਚੱਕਰ ਮਾਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਇੱਕ ਕਰੇ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਕਰੇ ਮੇਰੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਛ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੰਨਾ ਸੇਨ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨੰਗ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਕਿਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਹਾਂ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਨੰਗ ਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਰੇਹੜੀ ਲੱਗ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੱਪੜੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਕਹਿਣ ਕਿ ਸਾਡਾ ਗਾਰਮੈਂਟ ਦਾ ਇੰਪੋਰਟ ਐਕਸਪੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ

ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਕੀਨ ਢੋਂਹੇ ਹਨ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਧਰਮ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਦੋਵੇਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਮੁਰਗੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਨਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੱਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵੱਡ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ। ਵਿਚਾਰਾ ਟੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ, ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ ਕੀ ਕਰੇ ਤੇ ਕੀ ਨਾ ਕਰੇ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਇਲਕੇ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਦਾ ਫੋਨ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਏ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਪੱਤਣ ਮਾਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ ਕਿ ਅੱਜ ਤਾਂ ਉਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤਣ ਪੱਤਣ ਲਗਾ ਕੇ ਹੀ ਜਾਣਗੇ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਚਾਹ ਤੇ ਬਿਸਕਟ ਮੰਗਵਾ ਲਏ ਤੇ ਕਿਸੇ ਫੂੰਘੀ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਫੂੰਘ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜਨੀ ਹੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੁਲਾਹਜ਼ਦਾਰੀ ਤਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਵੀ ਨਰਾਜ ਹੋ ਕੇ ਬਦਲੀ ਨਾ ਕਰਵਾ ਦੇਵੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਨੇ ਚਾਹ ਸੁੜਕਦੇ ਹੋਏ ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜੀ ਸੇਵਾ ਦੌਸੋਂ, ਸਵੇਰੇ ਅਸੀਂ ਵੱਡ ਪਾਉਣੀ ਹੀ ਪਾਉਣੀ ਹੈ। ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਹੋਲੀ ਜਿਹੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਮੰਗ ਲਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਹ ਸਮਝ ਕੇ ਕਿ ਸਾਇਟ ਇਸ ਨੇ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏਕਾ ਮੰਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਗਾ ਜਿਹਾ ਮੂੰਹ ਬਣਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਬੇਸ, ਅਨੇਂ ਹੀ? ਬਾਣੇਦਾਰ ਨੇ ਨਾਰਦ ਮੁੰਨੀ ਦੇ ਸਟਾਈਲ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸ਼ਾਇਦ ਸਮਝੇ ਨਹੀਂ, ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸੁਣ ਕੇ ਢੇਲੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਆ ਗਏ। ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚੂੰ ਛਿੱਤ ਗਿਆ ਤੇ ਚਾਹ ਬਿਸਕਟ ਸੰਘ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਏ। ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਵੀਹ-ਪੱਚੀਂ ਕਿ ਬੋਲੀ ਲਿਆਉਣੇ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਲੈਡੀਏ ਨੂੰ ਸਿਆਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁੜ੍ਹਕਾ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਚਾਹ ਵਿੱਚੋਂ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਣੇ ਚੌਥੇ ਚੌਥੇ ਕਿਸਕ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਜੀ ਗੱਲ ਈਂਡੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਕਿਸ ਨੇ ਆਉਣਾ ਸੀ? ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਸਿੱਧਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਨੰਗ ਸਤਕਾਂ 'ਤੇ ਰੇਹੜੀ ਲੱਗ ਕੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕੱਪੜੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ ਕਹਿਣ ਕਿ ਸਾਡਾ ਗਾਰਮੈਂਟ ਦਾ ਇੰਪੋਰਟ ਐਕਸਪੋਰਟ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸਖਬੀਰ ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਹੈ। ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦਾ ਭਰਾ ਬਿਕਰਮ ਸਿੱਖ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਪੰਜਾਬ

ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਸਰੀਰਕ ਦੁਰੀ ਲਈ ਇਕਾਂਤਵਾਸ

ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਦੇ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਜੁਝਣ ਲਈ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਘਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਸਰੀਰਕ ਦੂਰੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਇਰਸ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਬੰਦੇ/ਮਰੀਜ਼ ਤੋਂ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਾਂ ਛੋਹ ਰਾਹੀਂ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਦੂਰੀ ਰੱਖਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕਰੋਨਾਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਮਹਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਨ 980

ਵਿਚ ਬੁਖਾਰਾ ਵਿਚ ਜਨਮੇ ਛਾਰਸੀ ਤਾਰਾ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਭੂਗੋਲ ਸਾਸਤਰੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨੀ ਇਥਨੇ ਸੀਨਾ ਨੇ ਗਿਆਰੂਹੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਤਪਦਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 40 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਇਕਾਂਤਵਾਸ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 13 ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਗ੍ਰੰਥ ਸਪੇਨੀ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੋਰ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ। ਯੂਰੋਪ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਇਟਲੀ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਬਲੋਗਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। ਇਟਲੀ ਦੀ ਵਨੇਸੀਅਨ ਉਪ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ 40 ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਆਰਟਿਨਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚੌਂਦੂਵੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਵੈਲੇ ਪਲੇਗ ਦੌਰਾਨ ਯੂਰੋਪ ਵਿਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕਾਂਤਵਾਸ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੁਆਰਨਟਾਈਨ ਸਬਦ ਬਣਿਆ ਤੇ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸੰਕਲਪ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਸ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਪੀਡਤ ਰੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਾਂਤਵਾਸ ਵਿਚ ਵੱਖਰੇ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੋਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ
ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੱਕਡਾਊਨ ਕਰਨ
ਦੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਸਾਡੇ ਚਾਰ
ਘੰਟੇ ਦੀ ਮੌਹਲਤ ਦੇ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ
ਲੱਕਡਾਊਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਪਿਛੇ ਮੁੱਖ ਮਨੋਰੰਗ
ਇਹੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ
ਇਕ-ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰਕ ਦੂਰੀ ਦਾ
ਅਸੂਲ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ
ਲਾਗ ਨਾ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਲੜੀ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇਗੀ।
ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ
ਲੱਕਡਾਊਨ ਪਿਛਲੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਬੁਜੁਦ ਇਸ
ਦੇ ਵੱਡ-ਆਕਾਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਸਰਾਂ ਨੂੰ
ਅਣਗੋਲਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚੋਂ
ਇਕ ਵਰਤਾਰਾ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ
ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਈ ਕਾਰਨ ਸਨ:
ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਕੋਲ ਖਤਮ
ਹੋ ਰਿਹਾ ਪੈਸਾ; ਅਚਨਚੇਤ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੱਕਡਾਊਨ
ਕਾਰਨ ਪੇਦਾ ਹੋਇਆ ਸਹਿਮ ਅਤੇ ਦਿਹਸਤ; ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ
ਘੁਰਨਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਡੱਕੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬੇਵਸੀ;
ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਨੇ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਘਰਾਂ ਨੂੰ
ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕਾਬਨਾ ਵਧਾਈ।

ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਹੂਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੁਆਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਗਏ ਸਰੀਰਕ ਢੂਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜ਼ਲੀ ਦੇ ਕੇ ਟਰੱਕਾਂ, ਬੱਸਾਂ ਅਤੇ ਗੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਣੇ ਗਏ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਬੈਸ ਅੰਡਿਆਂ 'ਤੇ ਮਜ਼ਾਹਰੇ ਕੀਤੇ; ਉਥੇ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਢੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਕਲ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਬਿਮਾਰੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਮੌਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ? ਹਰ ਬੰਦਾ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮੌਤ ਦਾ ਦਰਿਆ ਤਰਨ ਦੀ ਹਿਮਾਕਤ ਕੀਤੀ? ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਬੰਦੇ ਦੀ ਘਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਤੱਤਮੂਲਕ (Elemental) ਤਮ੍ਭਨਾ/ਖਾਹਿਸ ਬਾਰੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ (ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਕਈ ਲੇਖ ਛਥ ਚੁੱਕੇ ਹਨ) ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿ ਕਿਉਂ ਬੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਕੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ

ਬਾਵਜੂਦ ਸਰੀਰਕ ਢੂਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਸੂਲ ਦੀ
ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਜੁਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮੱਝੀ। ਕਿਉਂ ਹੁਣ ਵੀ ਸਾਨੂੰ
ਇਸ ਅਸੂਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਮੁਸਕਲ ਲੇਗ ਰਹੀ ਹੈ?
ਜਦ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਨਾਂ ਜਾਂ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਝਾਕਦੇ
ਹਾਂ ਤਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੱਤਕਾਂ ਕੰਢੇ ਲੋਕ ਤੁੰਡਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ,
ਰੋਹੜੀਆਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ, ਖੋਲੀਆਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।
ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ
ਸਰੀਰਕ ਢੂਰੀ ਕਾਇਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਰਹੇ।

ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਦੀ ਇਕ ਨਵੀਂ ਸ਼ਾਖ ਸੋਸਿਅਲ ਬਾਈਅਲੋਜੀ ਹੋਦ ਵਿਚ ਆਈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ। ਚਾਰਲਸ ਡਾਰਵਿਨ ਦਾ ਆਰਾ ਇੱਤੇ ਵਿਕਾਸ-

ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੱਕੀ ਪਛਾਣ ਮਿਲੀ। ਸੇਸ਼ਨਿਊਬਾਈਅਲੋਜੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਜੀਵ ਜਾਤੀ ਦੇ ਜੀਵ ਸਰੀਰਕ ਵਿਕਾਸ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਣਾਉਣ ਆਦਿ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਲਦੇ ਹਨ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਉਹ (ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਤੇ ਮਨੁਖ) ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਹਾਰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢਾਲਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਬਚੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਵਧਦੀ-ਫੁੱਲਦੀ ਰਹੇ।

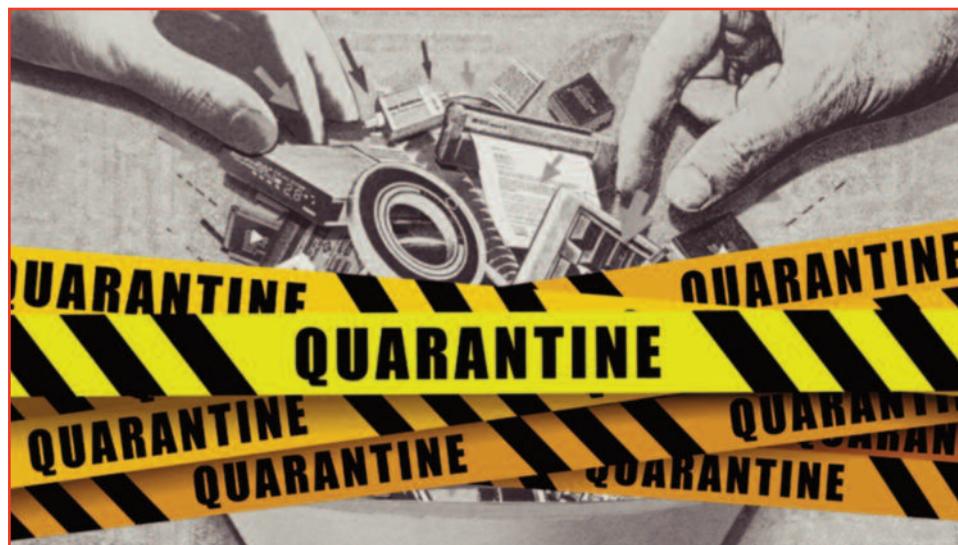
ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਿੰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਹਾਰਾਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਮਾਜਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਆਰਬਿਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਹਾਰ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਛੱਲਿਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਹਨ; ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਹਰ ਵਿਹਾਰ,

ਵੀ ਗੁਹਿਣ ਕਰ
ਗਿਆ।

ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦਾ
ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ
ਜਿਸ ਵਿਚ
ਸਰੀਰਕ ਨੇਟਵਰਕ
ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਉਸ
ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਹੋਣੀ
ਬਣਾਈ ਰੱਖਰੱਖ
ਲਈ ਅਜਿਹੀ
ਜੈਨੇਟਿਕ ਤੌਰ
ਮਾਨਸਿਕ ਬਣਤਰੀ
ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਉਸ

ਸਵਰਾਜਬੀਰ

ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜ਼ਿਦਗੀ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਸਾਧਾਰਨ ਜੀਵਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤੇ ਫਿਰ ਵੱਡ-ਆਕਾਰੀ ਜੀਵ ਬਣੇ। ਮਨੁਖ ਦੀ ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਬਾਂਦਰ, ਬਣਮਾਣਸ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਜੀਵ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਦੂਸਰੇ ਜੀਵਾਂ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੀ ਇਸ ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਬਚਦੇ ਹਨ।

ਚਾਰਲਸ ਡਾਰਵਿਨ ਦੇ ਵਿਗਾਸ/ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਹਰ ਜੀਵ-ਸ੍ਰੋਣੀ ਆਪਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰਕ ਅੰਗਾਂ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਨਾਲ ਸੁਖਾਵਾਂ ਰਿਸਤਾ ਬਣਾਉਣ, ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਲੱਤਨ, ਬਿਆਰੀਆਂ ਤੇ ਆਫਲਾਂ ਦਾ ਸਹਾਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਚੋਣ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਦੀਆਂ ਚਲਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਸ੍ਰੋਣੀਆਂ ਆਪਣੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਏਨੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ 'ਤੇ ਉਹ ਛੋਟੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਜੀਵ-ਸ੍ਰੋਣੀਆਂ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ, ਉਹ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਖਤਮ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਡਾਇਨਾਸੋਰ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜੀਵ-ਸ੍ਰੋਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਸਮਰੱਬਾਵਾਨ /ਯੋਗਤਮ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਯੋਗਤਮ ਦੇ ਬਚਾਉ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੋਸਿਲਿਬਾਇਆਲੋਜੀ ਸਿਧਾਂਤ ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣਾ ਸ਼ਾਹੀ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਈ.ਓ. ਵਿਲਸਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਸੋਸਿਲਿਬਾਇਆਲੋਜੀ: ਦਿ ਨਿਉ ਪਿੱਥੇਸਪ ਜੀ ਗਲਮਨ' (1975) ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪਾਕਿਨਟ

ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹੜੇ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਜਾਇਕਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਉਂ ਵਿਆਹ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂ ਕਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਦੀ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਕਦੇ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਆਦਿ ਸਭ ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਹੋਦ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪੱਖਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣਾ, ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ, ਹਲੀਮੀ ਜਾਂ ਧੱਕਪੁਣੇ ਵਾਲਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਸੂਲ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਦਿਲਚਸਪ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਹ ਭੋਜਨ ਹੀ ਜਿਆਦਾ ਸਵਾਦ ਲੁਗਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਦੀ ਹੋਦ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਲਤਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਜਿਆਦਾ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਵਿਚ ਭੋਜਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਹੈ; ਉਸ ਨੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਭੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਭੋਜਨ ਜਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਹਾਰ (ਨਿੱਜੀ, ਸਮਾਜਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ) ਅੱਜ ਹੋਦ ਵਿਚ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਨਾਲ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਾਲ ਸਫਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੁਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਸਿਏਬਾਇਆਲੋਜੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਕੀਏ ਤਾਂ ਝੁੰਡਾਂ, ਬਸਤੀਆਂ, ਪਿੰਡਾਂ, ਸਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕਠਿਆਂ ਰਹਿਣਾ ਮਨੁਖ ਜਾਤੀ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਰਾਸ਼ਦਿਆਂ ਅਰਸਤੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁਖ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੈ। ਸੋਸਿਏਬਾਇਆਲੋਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੋਣਾ ਤੇ ਬਣਨ ਉਸ ਦੀ ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਤੇ ਮਨੁਖ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਇਸ ਲਈ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣਾ ਮਨੁਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਮਨੁਖ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਹੋਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਕਾਲ ਨਾਲ ਸਪਾਨਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਦੇ ਆਜਿਥਿਤ ਅਤੇ

ਦੀ ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕਤਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਹੋਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਵਰਤਾਰੇ ਸਾਂਝੇ ਚੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਥਾਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਯਾਰਾਂ-ਦੋਸਤਾਂ, ਰਿਸ਼ਤਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ, ਮੇਲਿਆਂ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿਚ, ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਰਸਮਾਂ ਵੇਲੇ। ਇਸ ਨੁਕਤਾ-ਨਿਗਾਹ ਤੋਂ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਲੱਭਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇੱਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿਚ ਚੋਜਾਨਾ ਲੱਖਾਂ ਪੰਡੇ ਹੁੰਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਕਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕ-ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਆਮ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਡਾ ਤਜਰਬਾ ਸਾਂਝੇ
 ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁੱਖ, ਤਕਲੀਫ਼, ਖੁਸ਼ੀ, ਜਸ਼ਨ, ਜਗਰ-
 ਜੁਲਮ, ਵਿਛੋਤੇ ਤੇ ਮਿਲਨ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖ ਸਰੀਰਕ
 ਨੇੜਤਾ ਲੇਚਦਾ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਸਹਿਜਿਆਂ ਤੇ ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਇਸ
 ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਤੁਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਦੋਸਤ, ਰਿਸ਼ੇਦਾਰ, ਨਜ਼ਦੀਕੀ
 ਇਕ-ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਗਲੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜੱਫੀ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ
 ਦਿਲਾਸਾ ਹਨ; ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਜਸ਼ਨ
 ਮਨਾਉਂਦੇ, ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਊਂਦੇ ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਲੋਕ-
 ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਜਦ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲਾ ਲੋਕ-ਸਮੂਹ ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ
 ਹੈ ਤਾਂ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨੌੜੇ ਨੌੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ
 ਬਾਹਰਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਮਾਂਗ ਵਿਚ ਲੜਦੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਕਰੋਨਾ
ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਲਾਗ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਦੁਰੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਨ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਤੇ ਇਕ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਉਲਟ ਪਸੇ ਜਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਨੁਖ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰਾਵਿੰਡੀਆਂ, ਸੁਆਦਾਂ, ਚਾਹਤਾਂ, ਖਾਹਿਸ਼ਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ, ਛੱਡਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲਾਉ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਮਨੁਖ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਜੀਵ-ਸਮੁੱਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਯੋਗਤਮ ਪ੍ਰਾਣੀ ਕਿਹਲਾਉਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਚਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰੀਰਕ ਦੁਰੀ ਦੇ

ਅਮੁਲ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਸਰੀਰਕ ਨੇੜਤਾ ਉਸ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਜੂਰੂਰਤ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕਰੋਨਾਵਾਈਰਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰੀਰਕ ਨੇੜਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੰਦੀਆਂ ਦੀ ਵਿਕਾਸ-ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਪੈਦਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੂਫ਼ਲਿਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ, ਸਮਾਜਿਕਤਾ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ; ਇਸੇ ਲਈ ਕਰੋਨਾਵਾਈਰਸ ਕਾਰਨ ਸਰੀਰਕ ਢੂਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਸੁਲ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸਰੀਰਕ ਨੇੜਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੀ ਲੜਾਈ ਲੁਝੀ ਪੈ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਧਰੋਲੇ ਦੀਆਂ ਹੋਲਰੀਆਂ ਇਟਰਲਾਕ ਟਾਇਲਾਂ ਨਾਲ ਪੱਕੀਆਂ : ਹਿੱਲੋਂ ਟੀਮ

ਧੱਨਲਾ ਮੰਡੀ (ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ) - ਧੱਨਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਵਾਤ ਦੀ ਗਲੀ ਕੱਚੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਇੰਟਰਲਾਕ ਇੰਟਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤੇ ਸੀਵਰੇਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਪੂਰੇ ਤਰੀਕੇ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਬਣਵਾ ਇੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੇਵਲ ਸਿੱਧ ਛਿਲੋਂ ਟੀਮ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੀਪ ਸੰਘੇਤਾ, ਹੈਪੀ ਵਿੱਲੋ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਧੱਨਲਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਯੂਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਦੀਪ ਸਿੱਖ ਸੌਢੀ ਨੇ ਮੰਡੀ ਧੱਨਲਾ ਵਿਖੇ ਕਾਲੀ ਮਾਤਾ ਮੰਦਰ ਵਾਲੀ ਗਲੀ 'ਚ ਇੰਟਰਲਾਕ ਇੰਟਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸੁਰੂਅਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਤਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਪਧਾਨ ਕੇਵਲ

ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜ਼ਿਲਾਖ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਕਾਨਨਿਕਿਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਲੋਂ ਦੇ ਸੁਤਨਾ ਸੁਤਨਾ ਮੰਜ਼ੀ ਗਨੌਲਾ

ਅੰਦਰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 3 ਕਰੋੜ, 30 ਲੱਖ ਦੀ ਤਾਮੀ ਮੁਨਤੁਰ ਕਤਲੇ ਭੇਜੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਸਿਆ

ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਛੇਤੀ ਹੀ ਧਨੋਲਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਸੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਚੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਿਲਾ ਭੱਠਾ ਐਸੋਨੀਏਸ਼ਨ ਰਜਨੀਸ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ (ਆਲੂ), ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਧਨੋਲਾ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਾ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਿਸਾਂ, ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲ ਕੁਲਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਗੋਲੜੀ, ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹੀ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਰਮਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਨਜੀਰ ਖਾਨ, ਬੰਸਤ ਬਰਾੜ, ਭਰਭੂਰ ਸਿੰਘ, ਡੀਐਸ ਟੇਲਰ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਚਿੰਕੁ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਕਾਕਾ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਰਨ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਕੋਲੰਬਸ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਬੈਧਿਕਤਾ

ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵੀ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰਾਂਸੀਸੀ, ਡੱਚ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਸਖਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਜੇਤੂ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਕਰੀਬ 190 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇਸੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਜਾਰਜ ਪੰਚਮ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਲੱਗ ਗਈ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਭਾਰਤੀਕਰਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅੱਜ ਜਾਰਜ ਪੰਚਮ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਭਾਰਤੀਕਰਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕੋਲੰਬਸ ਨੂੰ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਵਾਦ ਦਾ ਰੂਪਕ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਅਸਲੀ ਔਖਾ ਕੰਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੌਧਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚੋਂ ਕੋਲੰਬਸ ਦੀ ਅਦਿਸ਼ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਹੈ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਜੋੜ ਫਲੋਇਡ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸਟੋਫਰ ਕੋਲੰਬਸ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਡੇਂਡ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੋਲੰਬਸ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। 1442 ਵਿਚ ਸਪੇਨ ਦੇ ਰਾਜਾ ਫਰਡਿਨਾਂਡ ਅਤੇ ਰਾਣੀ ਈਸਾਬੇਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਸ ਸਮੁੰਦਰੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਮੁਹਿਮ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਬ

ਵੱਲ ਜਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ। ਕੋਲੰਬਸ ਭਾਰਤ ਨਾ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਦਮ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਈ, ਉਹ ਕੈਰੀਬੀਅਨ ਟਾਪੂ ਸ਼ੁਰੂ ਦੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੂਲ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਕਹਿ ਕੇ ਹੀ ਸੱਦਿਆਂ। ਇਸੇ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਯੂਰਪੀ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ।

ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਵੀ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰਾਂਸੀਸੀ, ਡੱਚ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿਚ ਸਖਤ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਜੇਤੂ ਰਹੇ। ਫਿਰ ਕਰੀਬ 190 ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੇਸੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਲੰਡਨ ਤੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਜਾਰਜ ਪੰਚਮ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਭਾਰਤੀਕਰਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਕੋਲੰਬਸ ਨੂੰ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਅਦਿਸ਼ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦਾ ਹੈ।

ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨਵਾਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਉਮਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਗੈਰ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਅਧੀਨਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਬੈਧਿਕ ਉਪਕ੍ਰਮ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਕੇਂਦਰ

ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਖੇਡ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਵਿਚ ਹੋਈ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਆੜ ਵਿਚ ਇਹ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਲੁਕ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਚੀਨਵਾਦ ਦਾ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸੰਸਕਰਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਚੀਨਵਾਦ ਨੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗ੍ਰੰਥ ਖੱਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ

ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਨਕੀਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ 'ਸ਼ੁਧੀਕਰਨ' ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਆਰੀਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰੀਕ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਾਲ, ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਸਤਾਰ੍ਹਵੀ ਅਤੇ ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਮਿਆਰੀਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ 'ਸ਼ੁਧੀਕਰਨ' ਦੇ ਸੱਭਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ

ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਦ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਗਿਆਨ ਦੀ 'ਹੇਠਾਂ' ਦਾ ਤਰਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਬੇਤਰ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪੱਛਮੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਸਿੱਖਿਆ ਭਾਸ਼ਾ ਗਿਆਨ ਦੇ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਕ ਸਮੀਕਰਨ ਇਸੇ ਮਕਾਮ 'ਤੇ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਨ ਲੱਗੇ ਸਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼-ਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰਾਚੀਨਵਾਦੀ ਉਦਮ ਦਾ ਪਿੱਛੋਕੜ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੀਕਰਨ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਅੰਗਰੇਜ਼-ਪ੍ਰਸਤ ਪ੍ਰਾਚੀਨਵਾਦ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਦਾ ਵਿਚੋਲਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਾਇਦ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਕੌੜਾ ਜ਼ਜ਼ੁਰ ਲਗਦਾ ਪਰ ਸਚਾਈ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਾਤਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਗਿਆਨ ਨਾਲੋਂ ਤੱਤ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪੜ੍ਹਦੇ-ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਗਿਆਨ ਹੀ ਹੈ।

ਦਰਸ਼ਾਲ, ਪੱਛਮੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲੋਆਮ ਵਿਚ ਨਿਕਲਿਆ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ 6 ਫੁੱਟ ਹੋਣਾਂ ਗੱਡੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਦਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰੰਪੰਚ ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਾਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਲੀਅਮ ਜੈਸ ਵਲੋਂ ਕਲਕਤੇ (ਕੇਲਕਾਤਾ) ਦੀ ਐਸੀਆਈਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਚ ਇੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਕਲਪਨਾਸੀਲਤਾ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਦੇਣ ਸੀ।

ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚ 6 ਫੁੱਟ ਹੋਣਾਂ ਗੱਡੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਸਾਡੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੈਦਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਯੂਰਪੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰੰਪੰਚ ਅਠਾਰ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਵਾਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਖਰੀ ਵਾਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਿਲੀਅਮ ਜੈਸ ਵਲੋਂ ਕਲਕਤੇ (ਕੇਲਕਾਤਾ) ਦੀ ਐਸੀਆਈਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਿਚ ਇੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਵਚਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਕਲਪਨਾਸੀਲਤਾ ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਵਾਦ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਦੇਣ ਸੀ।

ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜਾਦੀ ਦੇ ਸੱਤ ਦਾਹਕੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿਗਿਆਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਿਧਾਂਤਿਕਤਾ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਕਲਪਨਾਸੀਲਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਗਿਆਨ ਦੀ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀ ਬਣਣ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਬੈਧਿਕਤਾ ਦੀ ਕੋਲੰਬਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੰਬਾ ਇਤਿਜਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

'ਤੇ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਾਰਤੀ ਅਤੀਂਡ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤੀਜਾ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਯਥਾਰਥ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਅੰਧਕਾਰਪੁਰਨ ਮੱਧ ਯੁੱਗ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਦਾ ਢੰਚਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਚੀਨਵਾਦ ਤੋਂ ਵਰਤਦਿਆਂ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਸਨ ਪ੍ਰਤੀ ਲਗਾਓ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤੀਆਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਉਪਯੋਗੀ ਤਰਕ-ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਵਾਹਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵਿਲੀਅਮ ਜੈਸ ਵਲੋਂ ਕ

ਅਜੀਬ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਣਨ ਐਗਾਂ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ - ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ, ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ-ਮਿਤਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਉਣ ਦੇ ਢੰਗ ਵੀ ਹਰ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਹਨ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕਰਦਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉਤੇ ਮਾਪੇ ਸਿਰਫ ਸੋਚਦੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਾਰੀ ਆਪਾਂ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਖਾਸ ਸ੍ਰੇਣੀ ਉਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਂਗੇ।

ਕਈ ਵਾਰੀ ਬੱਚਾ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਵੱਖਰੇਵਿਆਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰੀ 'ਮੱਧ-ਲਿੰਗੀ ਫਰਕਾਂ', 'ਲਿੰਗ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਫਰਕਾਂ' ਜਾਂ 'ਲਿੰਗ ਲੱਛਣਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕਾਂ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਤਣਾਵ ਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਚਿੱਤਾ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਲਿੰਗ ਇਕਦਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਮ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਿੰਗ ਲੱਛਣਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਆਮ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ - ਲੱਗਭੱਗ ਉਨ੍ਹੀਂ ਕੁ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹੇ ਕੁ ਲੋਕ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਵਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ - ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਡੀ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਫਰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਬੱਚੇ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਅ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮੱਧ ਲਿੰਗੀ ਫਰਕ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਖਾਸ ਮੱਧ ਲਿੰਗੀ ਫਰਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਿਹਤ ਮੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਮੁਆਇਨੇ ਵਾਸਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਖਾਸ ਮੱਧ ਲਿੰਗੀ ਫਰਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਮੁੰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਮਝਦਾਰ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਾਸਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ।

ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਇਲ ਚਿਲਡਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਤੁਸੀਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇਕ ਟੀਮ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋਗੇ। ਮਾਹਰ ਸਾਥੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸਮੁੱਹਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਤੇ

ਸਾਥੀ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ - ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਬੱਚੇ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਲਿੰਗ ਮੁੰਡਾ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੋਗੇ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲੱਗੇ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਸੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਚੰਗੀ ਖਬਰ ਦੱਸਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਲੋਕੀ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਤੁਸੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਮੈਂ ਤੇ ਬੱਚਾ ਦੋਵੇਂ ਆਰਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਤੁਰੀਕੇ ਠੀਕ ਹਨ, ਉਹ ਕਰੋ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਚਦਾ ਹੈ।

ਨਾਮ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਲਿੰਗ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੀ ਇੱਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋਗੇ। ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 60 ਦਿਨ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਛੋਟਾ ਨਾਮ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ

ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਮ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਤੁਹਾਡੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮਾਹਰ ਟੀਮ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਹੋਰ ਮਾਹਾਇਨੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚਾਂ ਕਰਨਗੇ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਵੇਖਣਾ, ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਵਰਤ ਕੇ ਅੰਦਰਲੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ, ਖੂਨ ਅਤੇ ਪਿਸਾਬ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੰਸਕ

ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੋਚਣ ਲਈ ਪੁਰਾ ਸਮਾਂ ਲੈਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਇਲਾਜਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਦੋਂ ਉਹ ਅਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਜੇਗਾ ਵੱਡਾ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸਲਾਹ ਲਵੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਅਤੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਧ-ਲਿੰਗੀ ਫਰਕ ਜਾਂ ਲਿੰਗ ਲੱਛਣਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਮਲ ਕਈ ਸਾਰੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਮੂਲੀ ਫਰਕ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਾਂਝ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸਿਹਤ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਇਹਨਾਂ ਫਰਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਬੌਚੂੰ ਅਨੁਪਾਤ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਲਿੰਗ ਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਣਨ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਦਿੱਖ ਵਿੱਚ ਫਰਕ (ਅਜੀਬ ਲਿੰਗ) ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਈ ਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰਮੋਨ੍ਜ, ਗੁਣ ਸੂਤਰ (ਕੋਰੋਮੋਸੋਮਨ) (ਵੰਸਕ ਅਣੂ) ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਲੱਛਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੱਧ-ਲਿੰਗੀ ਫਰਕ, ਲਿੰਗੀ ਪਛਾਣ - ਲੋਕੀ ਕਿਵੇਂ ਪਛਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਿੰਗੀ ਪਸੰਦ - ਲੋਕੀ ਕਿਸ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਕਈ ਸਹਾਰੇ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਟੀਮ, ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਦੂਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸੇ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤਜ਼ਰਬਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ, ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

- ਰੋਇਲ ਚਿਲਡਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਕਲੀਨੀਕਲ ਕੋਆਰੀਨੀਨੈਟਰ: (03) 9345 7033 ਜਾਂ (03) 9345 5522
- ਮੌਨੈਸ਼ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਮੁਤਰ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਵਿਭਾਗ: (03) 9594 4723

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਕਟੋਰੀਆ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਮੌਨੈਸ਼ ਨਾਲ 0425 853 086 ਉਪਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘਾ- ਨਵੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ

ਕੋਵਿਡ-19 ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲਗਾਤਾਰ ਟਕਰਾਅ ਵਾਲੇ ਬਣੇ ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ

ਨੂੰ ਜਰਮਨ ਦੀ ਦੀਵਾਰ ਛਿੱਗਣ ਵਰਗੀ ਘਟਨਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘਾ ਕੇਵਲ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵ

ਵੱਧ ਖੰਡ ਖਾਣ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਦਿਲ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਰਾਹ

ਬੰਡ ਤੇ ਬੰਡ ਤੋਂ ਬਣੇ ਉਤਪਾਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੰਡ ਖਾਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ। ਖੋਜ ਮੁਤਾਬਕ ਵੱਧ ਖੰਡ ਖਾਣ ਕਾਰਨ ਦਿਲ ਅਤੇ ਵਿੱਡ ਦੇ ਅਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਫੈਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ।

ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ਼ ਕਾਰਡੀਓਲੋਜੀ ਦੇ

ਯੂਰਪੀਅਨ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਪ੍ਰਿਊਂਟਿਵ ਕਾਰਡੀਓਲੋਜੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਖੋਜੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿਨੀਸੈਟ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਵਿਚ ਖੋਜੀ ਵਿਦਿਆਰਥਿਨਾਂ ਸੋ ਸ੍ਰੀ ਯੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੰਡ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਫੈਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਟ ਦਿਲ ਦੇ ਅਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਵਿੱਡ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕੈਮੀਕਲ ਛੱਡੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਦਰੁੱਸਤ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਰੋ ਕਮਰਤ

ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਤੋਂ ਸਰੀਰਕ ਛਾਇਦੇ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੁਣਿਆ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਕਿ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੈਕਿਊਲਰ ਡਿਜਨਰੇਸ਼ਨ (ਰੇਟਿਨਾ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹਾਨੀ) ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਲੂਕੋਮਾ ਅਤੇ ਡਾਇਬਟਿਕ ਰੋਟਿਨੋਪੈਥੀ ਵਰਗੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕਸਰਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਵਰਜੀਨੀਆ ਦੇ ਸਕੂਲ ਆਫ਼

ਮੈਡੀਸਨ ਵੱਲ ਚੁਹਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਵਾਧੇ ਵਿਚ 45 ਫੀਸ਼ਦੀ ਤਕ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ ਦਾ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਵਾਧਾ ਹੀ ਮੈਕਿਊਲਰ ਡਿਜਨਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਸਰਤ ਨਾਲ ਮੈਕਿਊਲਰ ਡਿਜਨਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਮੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਲਗਪਗ ਇਕ ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਖੋਜ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਸਰਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖੋਜੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗ ਸਕੇ ਕਿ ਕਸਰਤ ਖੂਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।

ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖੋ ਆਖਣਾ ਖਿਆਲ

ਬਰਸਾਤ ਦਾ ਮੌਸਮ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਗਤ 'ਚ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਬੁਖਾਰ, ਮਲੋਰੀਆ, ਡੇਂਗੂ, ਐਲਰਜੀ ਅਤੇ ਸਕਿਨ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਅਪਣਾ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਮੱਛਰ ਨਾਲ ਫੈਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਤਕ ਦਾ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਦਿ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਸਮੁਨ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਮੁਨਿਟੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਖਾਓ

ਇਮੁਨਿਟੀ ਤੁਹਾਡੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਡਾਈਟ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਖਾਦ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ

ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ, ਜੋ ਇਮੁਨਿਟੀ ਵਧਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਬੁਖਾਰ, ਮਲੋਰੀਆ, ਡੇਂਗੂ, ਐਲਰਜੀ ਅਤੇ ਸਕਿਨ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਅਪਣਾ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਅੱਖ ਨਾਲ ਫੈਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਤਕ ਦਾ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਦਿ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਸਮੁਨ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਾਹਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਨਾ ਖਾਓ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਖਾਓ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੇਰ ਤਕ ਕੱਟ ਕੇ ਰੱਖੋ ਗਏ ਫਲ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਫੁੱਲ ਖਾਓ।

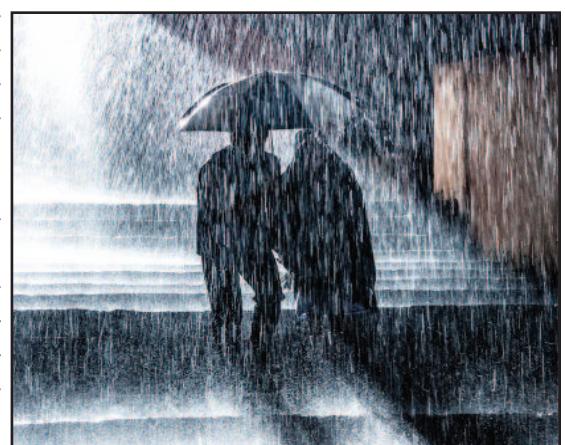
ਮੱਛਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਰਹੋ

ਬਾਰਿਸ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ

ਮਲੋਰੀਏਂ ਤੇ ਵੀ ਪੀੜਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਮੱਛਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਚੋਂ ਅੱਖ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਪਾਣੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿਓ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਪੂਰੀਆਂ ਬਾਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਓ।

ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੱਖੋ ਖਿਆਲ

ਬਾਰਿਸ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਚ ਐਲਰਜੀ ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਸਬੰਧੀ ਦਿੱਕਤਾਂ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਚਮੜੀ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮੌਸਮ 'ਚ ਮੀਹ 'ਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚੋਂ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਅਤੇ ਮੀਹ 'ਚ ਭੱਜ ਗਏ ਹੋ ਤਾਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨਹਾਓ।

ਸਾਡੀ ਸਿਹਤ

ਵਿਸਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਜਾਂ ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਸਹੀ ਬੁਖਾਰ, ਆਪਣੀ ਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਰੱਖ ਕੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਤਰੀਕੇ ਸਾਨੂੰ ਕੋਵਿਡ -19 ਦੋਰਾਨ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ :

* ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਧੋਂਦੇ ਰਹੀਏ।

* ਜੇ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੀਏ ਤਾਂ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਮਾਸਕ ਪਾ ਕੇ ਜਾਂਦੀਏ।

* ਸਿਗਰਟ ਬੀਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ।

* ਨਾਲ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 2 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਰਹਿ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰੀਏ।

* ਆਪਣੇ ਇਮੁਨਿਨ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਸਹੀ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਸਧਾਰਨ ਕੇ ਰੱਖੀਏ।

* ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਭੋਜਨ ਖਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਸਾਨੂੰ ਬੁਖਾਰ 'ਚ ਦਾਲਾਂ, ਅੱਡੇ, ਪਨੀਰ, ਦੂਧ, ਦਾਹੀ, ਮੀਟ, ਮੱਛੀ ਆਦਿ ਤੋਂ ਮਿਲਾਵਾ ਹੈ।

* ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮੈਟਾਈ, ਲੂਣ, ਚੀਨੀ, ਮਿਠਾ, ਤਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਣਾ, ਬੇਕਰੀ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਡਿਬਾਬੰਦ ਭੋਜਨ, ਫਾਰਿਜ਼ੀ ਡਿੱਕਸ

ਆਦਿ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ।

ਹੋਰ, ਲਾਲ ਪੀਲੇ ਫਲ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਈ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਈ ਸਾਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿੱਦੇ ਹਨ।

ਮਸ਼ਰੂਮ (ਬੁੰਬੁ), ਟਮਾਟਰ, ਸਿਮਲਾ ਮਿਰਚ, ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੋਕਲੀ, ਪਾਲਕ ਆਦਿ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਇਮੁਨਿਨਿਟੀ ਵਧਾਉਣ ਕੇ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਿੱਦੇ ਹਨ।

ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕਈ ਤੁਰੂਂ ਜ਼ਿੰਦੀਆਂ-ਬੂਟੀਆਂ ਸਾਡੀਆਂ ਇਮੁਨਿਨਿਟੀ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਪਣੇ ਭੋਜਨ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦੀਆਂ-ਬੂਟੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਸਣ, ਪੁਦੀਨਾ, ਧਨੀਆ, ਤੁਲਸੀ, ਨਿੰਮ, ਨਿੰਬੂ, ਗਲੋ ਦੇ ਪੱਤੇ, ਕਾਲਾ ਜ਼ੀਰਾ ਆਦਿ।

ਕੁਝ ਕੁਦਰਤੀ ਇਮੁਨਿਨਿਟੀ ਪੂਰਕ ਭੋਜਨ ਤੱਤਾਂ ਵਿਚ ਅਦਰਕ, ਕਰੋਦਾ, ਅੱਡੇ ਅਤੇ ਹਲਦੀ ਵੀ ਸ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਏ ਬਗੈਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇਗੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੇ ਵਿਉਤਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਰੋਕਣ ਦੀ ਲੋੜ

ਬੜੀਆਂ ਕਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਸਤਾਬਦੀ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਲੇਬਲ ਆਪਣੇ ਉਪਰਾਲ ਵਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਆਏ ਨਿਧਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੈਰ ਸਿੱਖ ਤਾਕਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜੋਂ ਵੱਡੇ ਦੱਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਭਖਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿਨ ਰਾਤ ਗੋੜਾਂ ਗੁੰਦਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਨਿਆਰਾਪਣ, ਇਹਦਾ ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਲੇਪ ਹੋਣਾ ਜਿਹੜੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦਾ ਅਹਿਮ ਤੇ ਅਨਿਖਤਵਾਂ ਅੰਗ ਹਨ, ਹੀ ਸਿੱਖ ਦੁਸ਼ਮਣ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਭਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਨਾਲ, ਕਦੇ ਮੁਲਾਇਆਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਬਿਥੇਕ ਭਰਪੂਰ ਸਿਖਿਆ ਹੀ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਬਾਣੀ ਜਿਹੜੀ ਸਮੁੱਚੇ ਬ੍ਰਾਹਮਿੰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਚਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਹਿਨਮਾਈ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਆਧੁਨਿਕ ਜੁੰਗ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨਵੀਂਆਂ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਧਰਮ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪੁਮਾਇਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਝੁਠਲਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੇਰਣ ਵਿਸ਼ਵ ਲਈ ਅਦੁੱਤੀ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸੌਮਾ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਂਠ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਪ੍ਰਤਿਆਮੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਤੇਰ੍ਹੇ ਮਰੋੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਨਿਜੀ ਲਾਲਸਾ ਵਸ ਇਸ ਗਿਆਨ ਦੇ ਸੌਮੇ ਨੂੰ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਬਣਾਕੇ ਅਗਿਆਨਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਛੇਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਥ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇਹ ਭਲੀਭਾਂਤ ਸਮਝਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੋਮਿਆਂ ਤੇ ਲੁਕਵੇਂ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਉਨਾਂ ਦਿਰਾਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਹੀ ਰਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਖੇਡੀ, ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਥ ਵਿਚ ਭੁਗਤਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੇ ਮਹੰਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਆਮੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੋਧਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਭਖਮ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਕਰਵਾਏ ਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਮਹੰਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਆਮੀਆਂ ਤੋਂ ਅਜਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਰੰਭ ਹੋਈਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸੁਚੜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਪੰਥਕ ਅਗੁਆਂ ਨੇ 15,16 ਨਵੰਬਰ 1920 ਦਰਬਾਰ ਸਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕਠਾ ਕਰਕੇ 175 ਸੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਗੀਂ ਕਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਬਾਅਦ ਹੀ 14 ਦਸੰਬਰ 1920 ਨੂੰ ਸ਼੍ਰਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਸੋ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਅਥਾਹ ਕਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਇਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 1947 ਵੇਲੇ ਦੇਸ ਅਜਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕਾਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚਲਾਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਮਾਤ ਆਰਾਮਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਲੁਕਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਧੀਨ ਚੱਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਹਿਬ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ ਕਰਕੇ ਉਸੋਂ ਸੁਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲੀ ਕਰਮਲਾਂਡੀ ਤਸ਼ਮਾਂ

ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਗੁਰਦਾਅਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਨੀਆਂ ਰਲਗਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰ ਮਿਥਿਆਦਾ ਨਾਲੋਂ ਨਿਖੇਤ ਕੇ ਦੇਖਣਾ ਵੀ ਮੁਸਕਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਉਸ ਚਲਾਕ ਜਮਾਤ ਨੇ ਬੜੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਸਮੇਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਚੌਧਰ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੇ ਵੀ ਉਸ ਕੱਟੜ ਹਿੜ੍ਹੂ ਜਮਾਤ ਆਰਐਸਐਸ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਪੋਣੀ ਸੱਦੀ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖੀ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਲਗਤਾਰ ਹਮਲਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਬਾਤ ਸਹਿਬਦਾ ਤੀਜਾ ਘਲਾਤਾ ਵੀ ਸਾਮਿਲ ਹੈ

ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸਰਸਾਮਾਨ
 ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਾਗਪੁਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੱਘ ਬਾਦਲ ਰਾਹੰਦ
 ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
 ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਤਾਮਿਰੀ
ਪਾਲੀਵਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਅਜਿਤਰੇ
 ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ
 ਦੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ
 ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾਉਣਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ
 ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਹਿਲ
 ਵਿਖੇ ਘੱਲ੍ਹਾਰੇ ਦੀ ਯਾਦ ਮਨਾਉਣ ਆਏ ਸਰਧਾਲੂ ਸਿੱਖ
 ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਡਾਂਗਾਂ ਸਟੋਰੀਆਂ ਨਾਲ ਹਾਰਨੇ
 ਕਰਨੇ ਤੇ ਝੁਠੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਗਿਡਤਾਰ
 ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੀ ਆਸ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ
 ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਤ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਕੋਈ

ਦੀ ਸੂਤਰਧਾਰ ਉਹ ਕੱਟੜ ਜਮਾਤ ਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਹਰ ਸਮੇਂ
ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਉਣ ਲਈ ਘਾਤਤਾਂ ਘਤਦੀ
ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਚਤਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣਾ ਅਕਾਲ
ਤਖਤ ਸਹਿਬ ਤੋਂ ਨਿਰੱਲ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ
ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪਸਾਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ
ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਿਰਮੌਰ ਸੰਸਥਾ
ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿਰਫ ਨਾਗਪੁਰ ਤੋਂ ਆਏ
ਹੁਕਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਖਤ
ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਥੇਦਾਰ ਨਾ ਹੋ
ਕੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲਗ ਬਣ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੇਵਲ
ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਵਾਕਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤਖਤ ਦਮਦਾਮ
ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਰਾਮਸ਼ੈਸ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ
ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨ ਲਈ ਡੇਰੇ ਲਾ ਲਏ ਪੱਠੜੂ
ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨੂੰ ਤਖਤ ਦਮਦਾਮ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਵੰਤ ਸਿੱਖ ਨੰਦਗੜ੍ਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਰੁਕਵਾਇਆ ਤੇ
ਆਰਾਮਸ਼ੈਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਖਤ ਸਹਿਬ ਤੋਂ ਭਜਾਇਆ।
ਇਥੇ ਇਹ ਦਸਣਾ ਵੀ ਜੁਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ
ਜਥੇਦਾਰ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁੱਲ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੰਲਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ
ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਾਕੀ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ
ਸੰਘ ਦੀ ਤਾਬਿਆਦਾਰ ਸ਼ੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਰਤਾ ਵਿਰੋਧ
ਕੀਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ
ਸਤਿਕਾਰਿਤ ਰੁਤਬੇ ਤੋਂ ਵੀ ਲਾਂਭੇ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ
ਬਾਕੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੀਤੇ
ਵਾਨੂੰ ਆਏ ਦਿਨ ਅਜਿਗੇ ਨੌਮੰ ਵਿਤੋਗੀ ਵੈਸਲੇ ਸ਼ਾਹਿਬਾਨੇ

ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਸਵੈ ਪਤਚੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਦੇਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਤਾਕਤਾਂ ਤੋਂ ਅਜਾਸ਼
 ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲੈਣਾ ਵੀ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ। ਇਸ
 ਲਈ ਕੌਮ ਨੂੰ ਸਿਰ ਜੋਤ ਕੇ ਬੈਠਣਾ ਪਵੇਗਾ ਉਹਨਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ
 ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਫਾਇਦਾ ਸਿੱਖ
 ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੇ
 ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸਮੂਹ ਪੰਥਕ
 ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਸਚਿਆਰੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਹਉਮੈਂ ਦੇ
 ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਇਕਮੁਠ ਹੋ ਕੇ ਸੰਨ 47 ਤੋਂ
 ਹਾਈਜੁਕ ਹੋਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਜਾਦ ਕਰਵਾਕੇ ਲੇਲੇਮਨ
 ਰਸ਼ਤ ਦੇ ਸੁਫ਼ਲੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਆਂ

ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ
ਵਿੱਚ ਇੱਲੀ ਦੀ ਗੱਦੀ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ
ਆਉਂਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਢੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਲੀ ਦੀ ਸੋਚ
ਮਾਰ੍ਹ ਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਸਦੇ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ
ਨਸੇੜੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹਦੇ ਵੱਡੇ
ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਿਆ ਜਾਣਾ ਬਣਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਫਸੋਸ
ਕਿ ਸਾਡੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਰਲ ਕੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਸਾਡੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਰੇਲਾਂ
ਗਈ। ਸਾਡੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਤ
ਤੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਹਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਭੰਗ ਕੀਤੇ
ਗਈ, ਕੀਮਤੀ ਖਜਾਨਾ ਲੱਟਿਆ ਪੁੱਟਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ
ਅਜ ਤੱਕ ਕਿਧਰੇ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਇਹਦੇ ਲਈ
ਸਿਆਸਤ ਹੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਸੋ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ
ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਦਹਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਟੁੱ
ਸ਼ਤੀਜ਼ ਮਾਨਸਿਕ ਆਰਸਿਕ ਅਤੇ ਸੋਗਿਕ ਤੌਰ

ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਰਵਤਾਰ
ਨਾਲ ਅੰਜਾਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਚੁਗਸੀ ਦੇ ਫੌਜੀ
ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਿਹਤਾ ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲਿਆ
ਸੀ, ਉਹ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ, ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ
ਵਿੱਚ ਲਗਤਾਰ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਨੱਥੇ ਦੇ
ਦਹਕੇ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਜਥਰ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੀੜ੍ਹੀ
ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ
ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਖਤਮ
ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਫਲ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਵਰਤਾਰਾ
ਨਿਰੰਤਰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਖਾਚਕੁਵਾਦ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਇਕ ਕਮ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੰਡੀ ਬਣ ਜਾਣਾ
ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ
ਦੇਰ ਤੱਕ ਸਮਝਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਧਸ ਕੇ ਸਾਡੀ ਜੁਆਨੀ ਮਰ ਰਹੀ
ਹੈ, ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਸਾਡੀ ਜੁਆਨੀ
ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਲਾਹੇ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਦੇ 'ਤੇ
ਸਿਆਸਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ
ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜਾਕ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸਾਡੀ
ਮੌਤ ਨੂੰ, ਸਾਡੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਿਆ,
ਸਗੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੀ ਮੌਤ ਦਾ ਮਜਾਕ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ
ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋਤ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਜੋ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ
ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਅਭਾਗੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ,
ਉਹ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਢਾਈ ਸਾਲਾਂ
ਵਿੱਚ 1200 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ
ਇਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ, ਫਿਰ ਸੋਚ ਕੇ ਦੇਖੋ ਕਿ 1997 ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿਮ ਸ਼ੁਰੂ
ਹੋਈ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਤੱਥ ਉਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਇਕੱਠੇ
ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਹ ਸਾਰਾ ਸੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਹੌਲਨਾਕ ਸੱਚ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਜੇ
ਵੀ ਬਹੁਤ ਅੜਜ਼ਾਣ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਸਮਝਾਂਗੇ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਿੱਖ ਚੁਆਨੀ ਦਾ ਅੱਸੀਂ ਨੱਥੇ ਦੇ ਦਹਾਂਕੇ ਵਿੱਚ
ਸਿੱਖ ਖਾਤਰਕੁਵਾਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਪੁਲਿਸ
ਜਬਰ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ
ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਸਾਜਿਸ਼ ਨਾਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਦੇ
ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨ
ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਚੋਣਾਂ ਦੇ
ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਿਉਂ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਇਹ ਮੁੱਦੇ ਠੰਡੇ ਬਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂ
ਸਿੱਖ ਰੈਫਰੈਂਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਖਜਾਨਾ 35 ਸਾਲ
ਬੀਤ ਜਾਣ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਗਰਦਸ ਭਰੀਆਂ
ਅਲਮਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਕਿਉਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਜਾਂ
ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵਿਰਾਸਤੀ ਕੀਮਤੀ ਖਜਾਨੇ ਨੂੰ
ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ? ਹੁਣ ਇੱਕਦਮ
ਕੈਪਟਨ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਖਜਾਨੇ ਦੀ ਯਾਦ
ਕਿਵੇਂ ਆ ਰਾਹੀਂ।

ਸੋ ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਸੁਆਲਾਂ ਦਾ ਇੱਕੇ ਜਵਾਬ
 ਹੈ ਕਿ ਜਿਨੀ ਦੇਰ ਅਸੀਂ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਵਾਲੀ ਨੀਮ ਬੇਹੋਸ਼ੀ
 ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ
 ਦੀਆਂ ਸਿਆਸਤਾਂ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਉਨੀਂ
 ਦੇਰ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕਸ਼ੀਆਂ ਨਿਰੰਤਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿਣਗੀਆਂ,
 ਸਾਡੀ ਬੌਧਿਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਸਫਲਤਾ
 ਨਾਲ ਅੰਜਾਮ ਡੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਰਹਿੰਗੇ, ਸਾਡੀ ਜੁਆਨੀ
 ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭੇਂਟ ਚੜ੍ਹਦੀ ਰਹੇਗੀ, ਸਿਆਸਤ ਸਾਡੀ ਮੌਤ
 ਅਤੇ ਬਰਬਾਦੀ ਤੇ ਹੱਸਦੀ ਰਹੇਗੀ! ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ
 ਇਕਮੁਹਤ ਹੋ ਕੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ
 ਤੇ ਪਹਿਲੇਦਾਨੀ ਕਤਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕੇਖਾਲ 'ਚ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ

ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਚੀਨ ਦੇ ਮਗਰ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ
ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੋਪੀ ਸਰਮਾ ਓਲੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ
ਖਤਰੇ 'ਚ ਹੈ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਐਨਸੀਪੀ 'ਚ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਤਾ
ਓਲੀ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ
ਓਲੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਲਗਪਗ ਤੈਆ ਸੀ ਪਰ ਚੀਨੀ ਦੁਤਘਰ
ਦੇ ਦਖਲ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮਸਲਾ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤਕ ਟਲ ਗਿਆ
ਹੈ। ਕੁਰਸੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਓਲੀ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ
ਹਨ। ਉਹ ਰਹਿੰਣਗੇ ਜਾਂ ਜਾਣਗੇ, ਇਹ ਛੈਸਲਾ ਪਾਰਟੀ ਦੀ

ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਹੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁੱਲ 44 ਮੈਂਬਰ ਹਨ। 30 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੈਂਬਰ ਓਲੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਓਲੀ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਕਈ ਹੈਕਟੇਅਰ ਰਕਬੇ 'ਤੇ ਚੀਨ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਚੁੱਪ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਵਿਗਤਦੇ ਰਿਸਤਿਆਂ ਕਾਰਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋ ਚਿਹਾ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਰਾਜਿਨੀ 'ਤੇ ਨਜ਼ਹ ਰੱਖ ਚਿਹਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਵੀ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਓਲੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੌਮਵਾਰ ਨੂੰ ਚੀਨੀ ਦੁੱਧਰ ਦੇ ਦੱਖਲ ਕਾਰਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਟਲ ਗਈ। ਮਈ ਵਿਚ ਵੀ ਓਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਵੀ ਚੀਨੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧੜੇ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ 'ਚ ਅਤਿਮ ਕਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।

ਆਹਸ ਕੁਸਕਾ ਨਿਭਾਂਦਾ ਸਾ। ਬੀਤੇ ਇਕ ਦਹਕੇ ਤੋਂ ਨੇਪਾਲ ਨੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾ ਵਧਾਈ ਹੈ। ਸੰਨ 1996 'ਚ ਭਾਰਤ-ਨੇਪਾਲ ਮਹਾਕਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਚ ਓਲੀ ਦੀ ਖਾਸ ਤੁਮਿਕਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ 1990 ਦੇ ਦਹਕੇ 'ਚ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਕੈਬਿਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਤੋਂ 2007 ਤਕ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਓਲੀ ਦੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਛੁਕਾਅ ਚੀਨ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਓਲੀ ਫਰਵਰੀ 2015 'ਚ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 2008 'ਚ ਸਾਬਕਾ ਪਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਸਮੇਂ
ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ
ਚੀਜ਼ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ।

ਨੇਪਾਲ 'ਚ 2011 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ਾਮਰੀ ਮੁਤਾਬਕ 81.3 ਫ੍ਰੀਸਟ ਹਿੰਦੁ ਹਨ। ਸੰਨ 2008 'ਚ ਨੇਪਾਲ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਧੱਖ ਦੇਸ਼ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੇਪਾਲ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਹਿੰਦੁ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਤੇ ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਂਝਲੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ 'ਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਪੁਰਾਤਨ ਧਰਮ ਵੀਅਤ ਹੈ।

ਪਸੂਪਤੀਨਾਥ ਮਦਰ ਹੈ।
ਨੇਪਾਲ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵੀ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਉਥੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਨਾਨਕ ਰਿਸ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਠਮੰਡੂ 'ਚ ਗੁਰਦਾਰਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਚੁਨੌਤ ਸਿੱਖਿ

ਵੀ ਹਨ। ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 550 ਸਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੇਪਾਲੀ ਭਾਰਤ ਆਕੇ ਕੁੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਆ ਕੇ ਇਥੇ ਹੀ ਵਸ ਗਏ।
ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਰੋਟੀ-ਬੇਟੀ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ
ਹੈ। ਚੀਨ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਨੇਪਾਲ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਨਾਲ
ਰਿਸਤੇ ਵਿਗਾੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ
ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹਨ।

ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ
ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਓਲੀ ਦਾ ਚੀਨ ਪ੍ਰੇਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਕੁਰਸੀ ਛੱਡਣ ਦੇ ਨੇਤੇ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈ। ਨੇਪਾਲ ਸਰਕਾਰ
ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਰਿਸਤੇ ਨਾ ਵਿਗਾੜੇ
ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨ ਨੇ ਜਿਸ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨੇਤੱਤਾ ਵਧਾਈ ਹੈ
ਬੰਸ਼ਦ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਚ ਫੜਾ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਹੈ।

ਸਾਰੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਧਨੋਲੇ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਇੰਟਰਲਾਕ ਟਾਈਲਾਂ ਨਾਲ ਪੱਕੀਆਂ : ਛਿੱਲੋਂ ਟੀਮ

ਧਨੋਲਾ ਮੰਡੀ (ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ)- ਧਨੋਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਗਵਾਤ ਦੀ ਗਲੀ ਕੱਚੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਇੰਟਰਲਾਕ ਇੰਟਾਂ ਨਾਲ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤੇ ਸੀਰੀਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਪੂਰੇ ਤਰੀਕੇ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਬਣਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੁਗਟਾਵਾ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ ਟੀਮ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਦੀਪ ਸੰਥੇਤਾ, ਹੈਪੀ ਛਿੱਲੋਂ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਧਨੋਲਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ, ਜਿਲਾ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਚੀ ਨੇ ਮੰਡੀ ਧਨੋਲਾ ਵਿਖੇ ਕਾਲੀ ਮਾਤਾ ਮੰਦਰ ਵਾਲੀ ਗਲੀ 'ਚ ਇੰਟਰਲਾਕ ਇੰਟਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸੁਰੂਅਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੀਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਿਲਾਖ ਯੋਜਨਾ ਬੋਰਡ ਕਰਨਾਂਦਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ ਦੇ ਯਤਨਾ ਸਦਕਾ ਮੰਡੀ ਧਨੋਲਾ

ਅੰਦਰ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ 3 ਕਰੋੜ, 30 ਲੱਖ ਦੀ ਰਾਸੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਕੇ ਭੇਜੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਉਨਖਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਰਾਸੀ ਨਾਲ ਛੇਤੀ ਹੀ ਧਨੋਲਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਕੰਮ ਸੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਯੂਥ ਕਾਂਗਰਸ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਚੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਿਲਖਾ ਭੱਠਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਰਜਨੀਸ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ (ਆਲੂ), ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਧਨੋਲਾ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ, ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਸਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਾ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਨਿਮਾਂ, ਸਾਬਕਾ ਕੌਂਸਲ ਕੁਲਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਗੋਲਕੀ, ਬਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਾਹੀ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਰਮਾ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਨਜ਼ੀਰ ਖਾਨ, ਬਸੰਤ ਬਰਾੜ, ਭਰੂਰ ਸਿੰਘ, ਡੀਐਸ ਟੇਲਰ, ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਰਿਕੂ ਨੰਬਰਦਾਰ, ਕਾਕਾ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਰਨ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਨਾਤਨ ਪਰਮ ਸਭਾ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ : ਇੰਜੂਹਰਵਿੰਦਰ

ਧਨੋਲਾ ਮੰਡੀ (ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ)- ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੇਖੋ ਦੇਖ ਵੱਧ ਰਹੇ ਖੁਚਿਆਂ ਕਾਰਨ ਲੋਕ ਗਰੀਬ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਤੇ ਸਿਰਾ ਤੇ ਕਰਜੇ ਵੀ ਚੜ੍ਹਦੇ ਜਾ ਰਹੇ, ਇਸ ਲਈ ਹੋ ਰਹੇ ਫਜ਼ੂਲ ਖੁਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਇਮਰਤਾਂ, ਬਾਈਆ, ਸਭਾ ਦੀ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨਾ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸੋਚ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗੁ ਪਰੋਗਮ ਕਰਵਾਉਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੇ ਖੁਚਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬੱਚਤ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਪੁਗਟਾਵਾ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਸੇਵਾ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪੁਸ਼ਿਧ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਇੰਜੂਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਹਿੰਦੀ ਬਾਬਾ) ਨੇ ਸਨਾਤਨ ਸਭਾ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੰਮ 'ਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਸੱਤਪਾਲ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਹੈਪੀ ਬਾਂਸਲ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਦੁੱਗਲ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. ਪਾਉਣ ਰਾਸੀ ਦਿੰਦਿਆ ਕੀਤਾ। ਮੰਡੀ ਦੇ ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਗਉਸ਼ਾਲਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੱਤਪਾਲ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਹੈਪੀ ਬਾਂਸਲ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਦੁੱਗਲ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. ਭੁਸਨ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਾਬੂ ਜਨਕ ਰਾਜ ਬਾਂਸਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਵਰਨਕਾਰ ਸੰਘ ਆਗੂ ਨਵਿੰਦਰ ਮੋਹਨ ਕਾਲਾ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਜੀਵਨ ਕੁਮਾਰ ਬਾਂਸਲ, ਸੈਲਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਮੀਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੀਮ੍ਹ ਗਰਗ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਭਾਂ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੰਮ 'ਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ, ਵਿਦਵਾਨ ਪੰਡਤ ਚੁੰਨੀ ਲਾਲ ਨੇ ਵੱਲੋਂ ਕੰਮ ਦੀ ਸੁਰਾਅਤੂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਰਨਵੀਰ ਸਰਮਾਂ ਗੋਲੂ, ਸੈਲਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਸੇਠੀ, ਲਾਲ ਪ੍ਰਸੰਤ ਦਾਸ, ਬਿੱਲੂ ਮਾਸਟਰ, ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਗਰਗ, ਸਾਬਕਾ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਜਗਨ ਸਿੰਘ, ਭੁਸਨ ਕੁਮਾਰ, ਮੰਡੀ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਮਿਰਚਾਂ ਦਾ ਰੇਟ ਪੂਰਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਮਿਰਚਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਆਖਿਰੀ ਤੁੜਾਈ ਹੁਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹ ਸਾਦੀਆਂ ਬੰਦ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਰੀਆਂ ਤੇ ਲਾਲ ਮਿਰਚਾਂ ਵਿਕ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ। ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ

ਮਿਰਚਾਂ ਬੀਜਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ

ਧਨੋਲਾ ਮੰਡੀ (ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ)- ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਲੱਗੇ ਲਾਕਡਾਊਨ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਬਦਲਦੀ ਥੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟਾ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਧਨੋਲਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤ 'ਚ ਮਿਰਚਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਬੀਜੀ ਸੀ ਪਰ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ ਮਿਰਚਾਂ ਦਾ ਰੇਟ ਪੂਰਾ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਮਿਰਚਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਆਖਿਰੀ ਤੁੜਾਈ ਹੁਣ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹ ਸਾਦੀਆਂ ਬੰਦ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਰੀਆਂ ਤੇ ਲਾਲ ਮਿਰਚਾਂ ਵਿਕ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ। ਮੰਡੀਆਂ 'ਚ

ਬੋਕ ਭਾਅ ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਕਰੀਬ 6 ਤੋਂ 8 ਰੂਪਏ ਅਤੇ ਲਾਲ ਮਿਰਚ 15-16 ਰੂਪਏ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਟੋਲ 'ਚ ਆਮ ਰੋਹੜੀਆਂ ਵਾਲੇ 15-20 ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਤੇ 20-25 ਰੂਪਏ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲਾਲ ਮਿਰਚ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਨੂੰ ਲੋਬਰ ਦੀ ਚਾਰ- ਪੰਜ ਰੂਪਏ ਕਿਲੋ ਦੀ ਤੁੜਾਈ ਵੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਡੀ ਲੈਜਾਣ ਦਾ ਖਰਚ ਅਲੱਗ। ਕਿਸਾਨ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਰਚਾਂ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਚਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜ ਵਾਰ ਤੁੜਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਆਖਿਰੀ ਤੁੜਾਈ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਮਿਰਚਾਂ ਤੋਡਨ ਵਾਲੇ ਸਤਧਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਮਸਨਜੀਤ ਕੌਰ, ਮੁਖਤਿਆਰ ਕੌਰ, ਗੁਜ਼ਾਰੇ, ਨਸੀਬ ਕੌਰ, ਗੁਰਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੱਡੀ ਬੀਤੀ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੁੱਝ ਬਚਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕਿੱਥੇ ਦੇਣ, ਇਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਚਾਰ ਰੂਪਏ ਕਿਲੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜ ਰੂਪਏ ਕਿਲੋ ਮਿਰਚਾਂ ਦੀ ਤੁੜਾਈ ਦੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਅਸੀਂ ਕਰੀਬ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜੋ ਸੇਰ ਲਾ ਕੇ ਕਤਕਦੀ ਧੁੱਪ 'ਚ ਮਸਾਂ ਤੀਹ ਤੋਂ ਪੈਂਤੀ ਕਿਲੋ ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਿਰਚਾਂ ਤੇਤਾਗੇ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹੀ ਹਿਸਾਬ ਲਾ ਲਵੇ ਕਿ ਸਾਡੀ ਦਿੱਤੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਬਣੇ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਮਿਰਚਾਂ ਦੀ ਬੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਧਨੋਲਾ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਕਿਸਾਨ ਹਰਮਿਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਮਿਰਚਾਂ ਦੇ ਰੇਟ ਇਸ ਸਾਲ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਜਿਆਦਾ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਦੇਸ ਭਰ 'ਚ ਲੱਗੇ ਲਾਕਡਾਊਨ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਘਾਟਾ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਧਨੋਲਾ ਮੰਡੀ (ਸੰਜੀਵ ਗਰਗ ਕਾਲੀ)- ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਟੀਮ ਦੇ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ, ਚੰਚਲ ਕੁਮਾਰ ਸਰਮਾਂ ਜੁਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਨੇ

ਕੋਈ ਫਾਲਟ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮੋਟਰਾਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲਦੀਆਂ, ਇਹਨਾਂ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਸਪੋਜਲ ਮੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸਿੰਧੀ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬਰਸਾਤ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਸਹਿਰ ਵਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਆਉਂਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਨਾਲ ਸਹਿਰ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਲਾਈਨ ਵੀ ਸਿੰਧੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਮਨਪੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਹਿਰ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਸਾਂਭ ਦੇ ਸੱਤਪਾਲ, ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਹੈਪੀ ਬਾਂਸਲ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਦੁੱਗਲ, ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ, ਡਾ. ਭੁਸਨ ਕੁਮਾਰ ਗਰਗ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਵੇਰੇ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਤੋਂ ਮੋਟਰਾਂ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਡਿਸਪੋਜਲ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਵ

ਹਰ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਖਿੰਡ 'ਚ ਲੱਗਣ ਮੇਲੇ

ਬਿੰਦੀਆਂ ਸਮਰਾਵਾਦ ਦੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਵਿਚ ਜਕੜੇ ਭਾਰਤ
 ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਵੀਰਾਂ ਨੇ
 ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਾਵਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੱਸਦੇ-ਹੱਸਦੇ
 ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਫੰਦੇ 'ਤੇ ਝੂਲ ਗਏ। ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤਸੀਹੇ
 ਸਹਾਰੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ
 ਹੀ ਕਿਤੇ ਗਿਆਂਦੇ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਮਰ-ਮਿਟਣ
 ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਕ ਲੰਬੀ ਕਤਾਰ ਸੀ ਜੋ
 ਕਦੇ ਸਮਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਹੀ ਟੀਚਾ
 ਸੀ-ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ
 ਦੇ ਕਵੀ ਜਗਦੰਬਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਿਸਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦੀ
 ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਬਦਾਂ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ-
 'ਵਡਨ ਕੀ ਆਬਰੂ ਕਾ ਪਾਸ ਦੇਖੋ ਕੌਨ ਕਰਤਾ ਹੈ, ਸੁਨਾ ਹੈ
 ਆਜ ਮਕਤਲ ਮੌਹਮਾਰਾ ਇਮਤਿਹਾਂ ਹੋਗਾ।'

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਗੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪਰਵਾਨੇ ਇਸ ਸਿਆਰ ਨੂੰ ਵੀ
 ਖੂਬ ਬੋਲਦੇ ਸਨ-
 'ਸ਼ਹੀਦੇ ਕੀ ਚਿਤਾਓ ਪਰ ਲਗੋਂਗੇ ਹਰ ਬਰਸ ਮੇਲੇ, ਵਤਨ
 ਪੁਜੈ ਪੁਜੈ ਤਾਂਤੇ ਕਾ ਸੁਣੀ ਬਾਣੀ ਰਿਹਾਂ ਕੋਤਾਂ'

ਧਰ ਸਰਨ ਵਾਲ ਕਾ ਯੋਗ ਬਾਕਾ ਨਿਸ਼ਾਂ ਹਣਾ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰ
ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਚਿਤਾਂ 'ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵਾਸੀ ਅਵੱਸਥ ਮੌਲੇ
ਲਗਾਉਣਗੇ। ਅਫਸੋਸ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਖਰੇ ਨਹੀਂ
ਉਤਰ ਸਕੇ। ਅੱਜ ਵੀ ਸਰਹਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਸ਼
ਦੇ ਵੀਰ-ਸੈਨਿਕ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਇਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਦਰਾਂ-ਸੋਲਾਂ ਜੁਨ ਦੀ ਦਰਮਿਆਨੀ ਰਾਤ ਨੂੰ
 ਜਦ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸੌ ਰਹੇ ਸਾਂ ਉਸੇ
 ਵੇਲੇ ਗਲਵਾਨ ਵਾਦੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ ਦੀ ਇੰਚ-ਇੰਚ
 ਭੂਮੀ ਲਈ ਸਾਡੇ ਜਵਾਨ ਸੰਖਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸੇ
 ਦੌਰਾਨ ਵੀਹ ਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਇਸ
 ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਅਤੇ ਚੀਨ
 ਪਿਲਾਡ ਗੁੱਸਾ ਵਧਣ ਲੱਗਾ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਲੋਕ
 ਇਕ ਸੁਰ ਵਿਚ ਚੀਨੀ ਮਾਲ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦੇਣ
 ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਚੀਨੀ ਮਾਲ
 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਇਕ ਮੁਹਿੰਮ ਅਜਿਹੀ ਚੱਲੀ ਜਿਵੇਂ ਬੰਗ-ਬੰਗ

ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਵਿਚੁੱਧ ਚੌਲੀ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਹੈ 'ਕੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਚਿਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮੇਲੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ? ਮੇਰਾ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਮੇਲੇ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਅੱਜ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਧਾਨ 'ਤੇ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਆਮ ਲੋਕ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਗਲੀ-ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਜੁਰੂਰ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਸੁਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਲਈ। ਜਦ ਤੋਂ ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ, ਉਸ ਮਹਾਰੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੈਨਿਕ ਸਰਹੱਦਾਂ 'ਤੇ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਮੇਲੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਘਰ, ਪਿੰਡ, ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਕੂਲਾਂ, ਸਤਕਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਕੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਠੋਕਾ ਲੈ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਤਕ, ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਨਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੀ

ਹੋਵਗਾ? ਇਹ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ।
 ਅਜ ਦੀ ਸਬਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰਾਂ
 ਵਿਚ ਮੈਂ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਦਿਨ ਉਹ ਇਕੱਲੇ
 ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂ ਨਾ ਇਕ ਲਹਿਰ ਅਜਿਹੀ ਚੱਲੇ ਕਿ
 ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਪਿਛ ਦੇ ਸਭ ਲੋਕ ਪੰਚਾਇਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ
 ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾਣ, ਦੀਵੇ ਜਗਾਉਣ
 ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਉਣਾ।
 ਸਭ ਕੁਝ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਲਹਿਰ ਉਠੇ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼
 ਵਿਚ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ
 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰੇ ਕਿ ਸਭ ਸੂਬਿਆ ਸਰਕਾਰਾਂ

ਇਕ ਸਮਾਨ ਰਕਮ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਦੇਣਗੀਆਂ।

A black and white photograph showing a group of approximately ten men in dark blue uniforms with caps, gathered around a white rectangular casket. They are carrying the casket together, with some men supporting it from underneath and others holding it from the sides. The setting appears to be outdoors, possibly during a funeral or memorial service.

ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਰਾਸ਼ੀ ਕਹਿਣਾ ਹੀ ਢੁਕਵਾਂ
ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਿਧਵਾ ਕਹਿਣਾ
ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ
ਉਸ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵਧੇਗਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵਧੇਗਾ
ਕੀ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦਿਵਸ ਅੰਦਰ
ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ
ਸ਼ਹੀਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਿਆ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ

ਲੱਗਾ ਜਦ ਤਿੰਨ
 ਜੁਲਾਈ ਹੂੰ
 ਅਚਾਨਕ ਪ੍ਰਧਾਨ
 ਮੁੰਡ ਰੀ
 ਨਰਿਦਰ ਮੌਦੀ
 ਲੱਦਾਖ ਵਿਖੇ
 ਫੌਜੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ
 ਘੁੱਜ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਦਾ ਹੋਸਲਾ
 ਵਧਾਇਆ,
 ਸੋਚੇ

ਲਕਸ਼ਮੀਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ

ਅਖਰਾਪੀਆਂ ਤੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਗੀਛਤੁੱਖ

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵ ਦੀ
ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਜਾਮ ਪੀਏ
ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿਹੋ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ
ਕਾਨਪੁਰ 'ਚ ਹੋਈ, ਉਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਮ ਤੌਰ
'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਪੁਰਬ-ਉਤਰ ਤੋਂ ਜਾਂ ਨਕਸ਼ਲ ਪ੍ਰਭਾਵਤ
ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸਣਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਕਾਨਪੁਰ 'ਚ ਅੱਠ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ
ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਘਟਨਾ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਝੰਜੋਤਨ ਵਾਲੀ ਹੈ।
ਕਾਨਪੁਰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਨਗਰ ਹੈ ਤੇ ਇੱਥੇ
ਨਾ ਤਾਂ ਜੰਗਲ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ।
ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਅਪਰਾਧੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ
ਦੇਣਾ ਸੂਬੇ 'ਚ ਅਮਨ-ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਨਿਸਚਿਤ ਹੀ ਇਕ ਵੱਡੀ
ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਵਾਰਦਾਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰ ਇਹ ਘਟਨਾ
ਹੋਈ ਕਿਵੇਂ? ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਕਾਸ ਦੁਬੈ ਕਿੱਥੇ ਸੀ, ਇਸ ਦੀ
ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਬਾਣਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਨੂੰ
ਫੜਨ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈਣੇ ਦੇ ਦੇਣੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ
ਹਨ। ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
ਗਿਆ। ਕਈ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ
ਸੀ। ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਬੁਲੇਟ ਪੜ੍ਹਦ ਜੈਕੇਟ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ
ਨੇ ਹੈਲਮੇਟ ਪਹਿਨ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਫੀਲਡ ਕਰਾਫਟਸ ਤੇ
ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਜੋ ਨਿਯਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ
ਟੰਗਿਆਂ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ
ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਖੂਫੀਆ ਤੰਤਰ ਲਗਭਗ ਜ਼ੀਰੋ
ਸੀ ਜਦਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੁਬੈ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ
ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। ਸਧੋਸਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਤਾਂ
ਵਿਕਾਸ ਦੁਬੈ ਲਈ ਮੁਖਬਰੀ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ
ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਹੋਰ ਸਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ
ਨਾਲ ਤਾਂ 'ਘਰ ਦਾ ਭੇਤੀ ਲੰਕਾ ਦਾਹੇ' ਵਾਲੀ ਕਹਾਵਤ ਸੱਚ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਬਲ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾ ਵਰਤਣ ਤੇ
ਗਿਆਂਦੀ ਸਾਡਾ ਗਾਹ ਦਾ ਮੁੰਬਾਤਾ ਕਰਾਉਣਾ ਵਿਧਾ।

ਤਾਂ ਆਰਾ ਨਾਲ ਨਾ ਜਾਣ ਦਾ ਖਾਮਾਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਿਆ।
 ਕਾਨਪੁਰ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਢੁੱਘਾਈ 'ਚ ਵੀ
 ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼
 ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਅੱਜ ਨੇਤਾਵਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ
 ਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ 'ਚ ਗੰਡੜੁੱਪ ਦੀ ਬੜੀ ਭਿੰਨਕਰ ਸਮੱਸਿਆ
 ਹੈ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਭ ਨੂੰ ਹੈ ਪਰ ਇਸ
 ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ।
 ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਸੰਸਦ 'ਚ
 ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਘੁਸਪੈਠ ਵਧਦੀ ਜਾ
 ਰਹੀ ਹੈ। 2017 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
 ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਫਾਰ ਡੈਮਕੋਟਿਕ

ਰਿਫਾਰਮਸ ਯਾਨੀ ਏਡੀਆਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 143 ਵਿਧਾਇਕਾਂ (ਯਾਨੀ ਕੁੱਲ ਸੰਖਿਆ ਦਾ 36 ਫੀਸਦੀ) ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 107 ਯਾਨੀ 26 ਫੀਸਦੀ ਵਿਧਾਇਕ ਅਜਿਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੁੱਧ ਹੱਤਿਆ ਜਿਹੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਸਨ।

ਆਖਰ ਜਦੋਂ ਏਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ
ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕਤ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਾਡੀਆਂ ਵਿਧਾਨ
ਸਭਾਵਾਂ 'ਚ ਹੋਣਗੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਹੜੇ ਰਾਮ ਰਾਜ ਦੀ
ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼
ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨਾਲ ਮੇਲਜੋਲ ਹੋਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਬਦਬਾ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਕਾਨ-

ਪੁਰ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਕਰ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜੋਗੇ ਤਾਂ ਉਸ 'ਚੋਂ ਕੰਢੇ ਹੀ ਨਿਕਲਣੇਗੇ, ਅੰਖ ਬਾਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਗੇ।

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦੁਬੈ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ। ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ, ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਚਿਹ੍ਨਾ ਸੀਸੇ 'ਚ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਖਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਵੱਟਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਤੇ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਸਾਂਝੇਕਰ ਰੰਨੇ ਹਨ।

ਅਪਣੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਅਸਲੇ ਦੀ
ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਅੰਕਤਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ

ਭਾਰਤ 'ਚ ਕੁਲ ਸੱਤ ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਥਿਆਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਕਰੋੜ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਹੀ ਲਾਈਸੈਂਸ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਛੇ ਕਰੋੜ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਨ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਅੱਛਾ ਖਾਸ ਜ਼ਖੀਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨਪੁਰ ਐਨਕਾਊਟਰ 'ਚ ਵਿਕਾਸ ਦੂਬੇ ਦੇ ਗੁਰਗਿਆਂ ਕੋਲ ਅਤਿਆਧੁਨਿਕ ਹਥਿਆਰ ਸਨ। ਆਖਰ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੌਲ ਕਿਥੋਂ ਆਏ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਾਰਬਾਈ

274 ਵਿਅਕਤੀਆ
 ਨੂੰ ਹੀ ਯਾਨੀ ਸਿਰਫ਼
 34 ਫੀਸਦੀ ਨੂੰ ਹੋ
 ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕੀ
 ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ
 ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਲੰਬਾ
 ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
 ਵੀ ਬਢੀ ਛੁੱਘਾਈ
 ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਦਾ
 ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਤਰ
 ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ 2018

खवासु सिंघ

’ਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ’ਚ ਕੁੱਲ 10, 27, 583 ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ’ਚੋ ਸਿਰਫ 65, 130 ਨੂੰ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕੀ ਤੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ’ਚ ਲਟਕੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 90.8 ਫੌਜਦਾਰੀ ਸੀ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ’ਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੁਗਦਾ ਹੋ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਘੱਟ ਹੀ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦੂਬੇ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ 60 ਅਪਰਾਧਿਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ’ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਸ਼ਰੇਅਮ ਬਾਹਰ ਪੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਕ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਤਕ ’ਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਨਿਆਂ ਪਣਾਲੀ ਹੈ।

ਸਮੁੱਚੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ
ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ, ਸਾਡੀ ਨਿਆਂ
ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਸਾਡੀ ਸਿਵਲ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸਭ
ਨੂੰ ਸਿਉਕ ਲੰਗ ਗਈ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਜਾਤੀਗਤ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ
ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਆਮ
ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ
ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ
ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਸਿਵਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ 'ਚ
ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਡਿੱਗਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।
ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਚ ਹੀ
ਲੱਗੇ ਹਨ। ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਪੱਧਰ ਹੋਰ ਡਿੱਗਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਦੇਸ਼ਪ੍ਰੇਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ 'ਚ ਵੀ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਸਾਨ ਸਮਝਣ
ਲੱਗੇ ਹਨ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾ ਲੋਕਤੰਤਰ
ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲਾ ਕਰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਸੁਧਾਰਾਂ
ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ
ਦੇ ਕੰਨਾਂ 'ਤੇ ਚੁੰਨ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਰਕਦੀ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚ
ਸੁਧਾਰ ਨਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ 'ਚ
ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾ ਉਠ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮਾਜਿਕ ਖੇਤਰ 'ਚ,
ਆਰਥਿਕ ਢਾਂਚੇ 'ਚ, ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਚ, ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਤੇ
ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਚ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਕਾਂਤੀਕਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

MISSION PEAK BROKERS, INC.

For the best possible price and highest profit, call a Business Professional.

As the **President of Mission Peak Brokers, Inc.** and also a **Commercial Real Estate Broker**, I offer you guidance that is based on extensive experience in Sales. Acquisition and Financing of Commercial Real Estate and the purchase of businesses.

Mission Peak Brokers, Inc. is a leading **Business Brokerage** firm based in the San Francisco Bay Area providing the services required for the sale and acquisition of main street retail business opportunities and commercial real estate as well as an all-inclusive assistance with the business and commercial loan process.

We are here to secure your objectives through a standard of aggressive diligence, measurable integrity and the highest standard of excellence **knowing our client's satisfactions is our ultimate goal.**

CALL A PROFESSIONAL AND GET THE BEST POSSIBLE PRICES AND HIGHEST PROFITS

I am a top rated Business and Commercial Real Estate broker with vast experience in Sales.

**Acquisition and Financing
of Commercial Real Estate.**

**GET TOP
DOLLAR\$**

FOR YOUR COMMERCIAL PROPERTY

**CALL
TODAY
(510) 490-9705**

hrsidhu@gmail.com
www.missionpeakbrokers.com

**Harpreet "Harry" Sidhu, CBB
Broker/president**

BRE Lic #1433114
Broker Lic # 01792260

